ԺԴ. ՏԱՐԻ 3626 (Ն. Տ.) 27 ՄԱՐՏ 1896 15 ՄԱՐՏ 1896 12 ՇԷՎՎԱԼ 1313 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արժէք		150
» »	Վեցամսեայ	»	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL
Հետեւեալ տան տպագրական մելաններով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԱԼՔՈԼ ՈՒ ԾԽԱԽՈՏ

Ալքոլամոլութեան դէմ մղուած պայքարը հիմնական արդիւնք մը ունենալու համար՝ պէտք է որ դպրոցէն սկսի։

Այս առողջ գաղափարին կիրարկումը ընդհանրացնելու նոր ջանք մը կը տեսնուի Ֆրանսայի մէջ, ուր կրթական վարչութիւնը հետամուտ է ուսուցիչները նախապատրաստել այդ աշխատութեան։ Մինչեւ ցարդ, նախակրթարաններուն մէջ միայն հակալքոլական դասեր կը տրուէին, բայց խնդիր եղած էր թէ ինչո՞ւ գոլէժներուն ու լիսէներուն մէջ ալ չի կատարուի նոյն բանը։ Վարժարանական ծրագիրները փոփոխելու պէտք չիկայ ասոր համար. կը բաւէ որ ուսուցչական մարմինները քիչ մը բարեկամեցողութիւն ունենան քանի մը ժամ նուիրելու այս դասին։ Ահա թէ ինչ կըսէ այս առթիւ ղրկուած շրջաբերական մը. — «Ալքոլամոլութիւնը միայն վտանգ է մարդկային արժանապատուութեան, ընտանիքներու անդորրութեան ու պատուին և ընկերութեան կանոնաւոր զարգացման դէմ։ Փիլիսոփայութեան ու քաղաքական տնտեսութեան ուսուցչին կը պատկանի այս տխուր ճշմարտութիւններն ապացուցանել իր դասախօսութիւններուն միջոցաւ։ Ալքոլամոլութիւնը մարդկային կազմուածքին մէջ խանգարումներ առաջ կը բերէ որո՛նք կը յանգին կանխահաս մահուան մը եւ կամ անբուժելի ախտերու։ Բնական պատմութեան և բնախօսութեան ուսուցչին կը պատկանի այս աղետալի հետեւանքներն ըմբռնել տալ իր աշակերտներուն այնպիսի ապացոյցներով որոնց գիտական հանգամանքն անջինջ կերպով պիտի դրոշմէ մտքերնուն մէջ։ Առողջաբանական դասերը կը խօսին սնունդներու և խմելիքներու վրայ։ Ուսուցիչն, այդ դասախօսութեան պահուն, յաճախադէպ առիթներ պիտի գտնէ իր ունկնդիրներն զգուշացնելու ալքոլի զեղծումներուն դէմ։ Տարրալուծութեան ուսուցիչը, ինքն ալ ալքոլներու և խմորումներու վրայ խօսած պահուն, պիտի կրնայ ազդու հրահանգներ տալ նոյն մտքով»։

Այս շրջաբերական բացառիկ կարեւորութիւն մը ունի անոր համար որ, մինչ Եւրոպայի ուրիշ երկիրներուն մէջ ուսանողութիւնը, երիտասարդութիւնը յառաջապահ կըլլան ալքոլամոլութեան դէմ մղուած պայքարին, Ֆրանսայի մէջ, ընդհակառակն, անփոյթ կը գտնուին անոր առաջ բերած վտանգներուն։ Այս անտարբերութիւնը բառնալու և լիսէներու աշակերտներուն գրգիռ մը տալու նպատակով է որ կրթական նախարարութիւնը հակալքոլական դասաւանդութիւններ պատուիրեց։ Իրաւ է թէ ալքոլամոլութիւնը ժողովրդային խաւերուն մէջ աւերումներ կը գործէ ամենէն աւելի, բայց զայն բառնալու կամ պակսեցնելու համար՝ լուսաւորուած դասակարգէն սկսելու է անոր չարիքները ըմբռնել տալ հիմնովին։ Եւ այդ դասակարգը կը կազմուի բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ. հոն կը պատրաստուին անոնք որ օրին մէկը ճարտարարուեստ ձեռնարկութիւններու գլուխ պիտի գտնուին, ազատական արուեստներ պիտի ընտրեն կամ հոգեւոր հովւութեան պիտի կոչուին։ Պէտք է որ անոնք կանուխէն պատրաստուին իրենց ընկերային այս պարտականութիւնն ալ ճանչնալու։

Եւ առիթն է ըսելու, Ֆրանսայի մէջ այս փրկարար դասախօսութիւններուն տրուած նոր զարկին առթիւ, թէ կարելի չէ՞ որ մենք ալ քիչ մը խորհինք ալքոլամոլութեան մեր մէջ առաջ բերած աղէտներուն վրայ ու դպրոցէն ուզենք տղան վարժեցնել՝ խորշիլ ոգելից ըմպելիներէն իբրեւ մահացու թշնամիէ մը։ Լրագրութիւնը արդէն բաւական կը թելադրէ այդ աշխատութիւնը՝ անընդհատ հրատարակելով պատկերներ, վիճակագրութիւններ, բժշկական տեսութիւններ, նկարագրելով ալքոլին զոհերը, պատճառած աղէտները՝ ընտանեկան ու ընկերային շրջանակներու մէջ։ Բայց լաւագոյն կըլլայ որ հանրութեան համար գրուած տեղն, մատաղ սերունդին համար խօսուի մասնաւորապէս. կրօնի ու բարոյականի դաստիարակը՝ իր յորդորականներով, ու գիտութեան ուսուցիչը իր մասնագիտական ծանօթութիւններով ձեռնհասօրէն կրնան ստանձնել այս հոգը։ Շատ միամիտ ըլլալու ենք չի հաւատալու համար թէ տասներեքէն տասնըհինգ տարեկան պատանիներ կը գտնուին որ օղիին համը ճաշակած են արդէն, եւ պիտի աւելցնենք. շատ անգամ ծխախոտին ծուխն ալ կը միանայ օղիին՝ մեզ, անուշ գինովութիւն մը տալու համար անոնց։ Այս երկու մոլութիւններուն դէմ կանուխէն մաքառելու է, նախակրթարանէն ու վարժարանէն՝ աստիճանաբար, փրկելու համար նորահաս երիտասարդութիւնը վտանգէ մը որուն անձնատուր կ'ըլլայ անգիտակցաբար։

Յ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԶԱՏԿԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՐԷՆ

Զատկի շնորհաւորական այցելութիւններէ ազատ մնալու համար Ազգ. Հիւանդանոցին դրամական նուէր մը ընելու բարի սովորութիւնը այս տարի սովորականէն կանուխ կը սկսի և յոյս կուտայ թէ աւելի ընդարձակ սահմանի մը մէջ գործադրուի։ Մարդասիրական այդ մեծ հաստատութեան վիճակի բարւոքումը երբ մէկ կողմէ այժմէութիւն կը ստանայ՝ Տոքթ. Թիրեաքեանի ուսումնասիրութիւններուն շնորհիւ, միւս կողմէ չենք կրնար մոռնալ հարիւրաւոր պատսպարեալները, իրենց կենսական բազմաթիւ պէտքերով, որոնք տօնական օրերու մէջ կը կարօտին քիչ մը աւելի մխիթարանքի և ուշադրութեան։

Ծաղկեփունջի փոխան եղած նուիրատուութիւնները, որոնք տարեկան կարեւոր գումար մը կը գոյացունեն, Հիւանդանոցի ընդհանուր հասոյթին մաս կը կազմեն. իսկ Զատկի ու Ծնունդի այցելութիւններու փոխան եղած նուիրատուութիւնները մասնաւորապէս կը ծառայեն տօնական օրերու մէջ այդ դժբաղդներուն սեղանը ճոխ ընծայելու, — բառին ամենէն համեստ իմաստովը, — և Աւագ Շաբթուան մէջ այս զգացումը արծարծելը պարտականութիւն կը սեպենք մեզի, ինչպէս ըրած էինք Զատկի տօնի գրուած յօդուածին մէջ։ Նուիրատուներու առաջին ցուցակը, զոր հաղորդած է մեզ Հոգաբարձութիւնը, հրատարակելով իստորեւ, կը սպասենք ստանալու նորանոր ցուցակներ որ Պոլսոյ ամեն կողմէ ինքնաբեր մասնակցութեան իրական ապացոյց մը պիտի տան այս ազնիւ գործին։

Տեարք

Մանուկ Արզրեան, Գրիգոր Մազալեան, Լ. Բ., Կարապետ Խօրասանճեան, Զգօն Խօրասանճեան, Թաշիկ Խօրասանճեան, Տիգրան Ս. Մանուկեան, Գառնիկ Յ. Մանուկեան, Բարսեղ Ս. Մանուկեան, Յովհաննէս Գասպարեան, Ա. Թ., Մանուէլ Ալալըմճեան, Յովհաննէս Ալալըմճեան, Լեւոն Ֆնտգլեան, Հեթում Սէթեան, Բաբիկ Մնտիկեան, Գառնիկ Ֆնտգլեան, Արտաշէս Ֆնտգլեան, Յ. Շամտանճեան, Միհրան Գընաճեան, Վահան Գընաճեան, Մկրտիչ Ֆէրմանեան, Յարութիւն Սէլիւեան, Մ. Ֆէներճեան, Կարապետ Փափազեան, Միհրան Յ. Պօյաճեան, Յակոբ և Միսաք Էյիկիւզէլ, Յ. Ս. Մ. Մելքմէթճեան, Յովհաննէս Փափազեան, Քերովբէ Տամատեան, Ռ. Սէմերճեան, Պասմաճեան եղբարք, Բարսեղ Ղ. Մանուկեան, Կ. Օ., Մէյմարեան Յակոբեան, Բարսեղ Յ. Իսթանպօլլուեան, Պօղոս Աւգեր, Կ. Գ. Թիրիաքեան, Կարապետ Ճամգեան, Գամիկ Հիւնքեարպէյէնտեան, Մաքսուտ Խիստավէրտեան։

ՌՈՊԷՐԴ-ԳՈԼԷՃԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Հակառակ մարտ ամսոյ յատուկ ցրտագին և խոնաւ օդին, երկուշաբթի օրը Վոսփորի շոգենաւները Ռումէլի-Հիսար կը փոխադրէին երկսեռ հոծ բազմութիւն մը։ Հանդիսականք՝ այս զոհողութեան փոխարէն պիտի վայելէին կրկնակի հաճոյք. բարեգործութեան մը մասնակցիլ և երաժշտական մէկ քանի հեշտալի ժամեր անցընել։

Նուագահանդէսը՝ որ կազմակերպուած էր Ռոպէրդ-Գոլէճի ուսանողաց կողմանէ, առաջնորդութեամբ ձայնական երաժշտութեան ուսուցիչ Պ. Քօֆմանի և աջակցութեամբ դաշնակահար Պ. Հէկէլի, ջութակահար Պ. Եառօնսըի և ուրիշ մէկ քանի անգլիացի ու գերմանացի արուեստագէտներու, սկսաւ կէս օրէ երեք ժամ ետքը վարժարանին նորակերտ շէնքին ընդարձակ սրահին մէջ։

Յայտագրին առաջին մասին առաջին հատուածն էր Մոցարթի մէկ խմբերգն (Քօրէէկոմ—Բէ—ն) որ երգուեցաւ ուսանողաց երգիչիկ խումբէն խիստ ներդաշնակ եղանակաւ։ Յետոյ յաջորդաբար վիոլոնսէլի, դաշնակի ու ջութակի վրայ հիանալի կտորներ զարկին նուագահանդէսին մասնակցող արուեստագէտները։

Յայտագրին ամենէն սիրուն մասը կը կազմէր փոքր մանչերու խմբերգը՝ Սէյլէ—ի (բարի ընկեր)ը։ Տասնըհինգի չափ 7-12 տարեկան տղայք՝ ժպտուն դէմքերով, լաւ մարզուած և հրեշտակային ձայնով, կերգէին՝ ուշադիր իրենց ձայնագրութեան տետրին և հետեւելով իրենց ուսուցչին գաւազանին շարժումներուն, ամենքն ալ գիտակից իրենց դերին։ Որքա՜ն փափաքելի էր որ մեր ազգ. վարժարանաց մէջ ևս տղայք մարզուէին երգելու, ոչ թէ խառնիճաղանճ ձայներով, ինչպէս ընդհանրապէս կը տեսնենք տարեկան մրցանակաբաշխութեան հանդէսներու մէջ, այլ ուսուցանելով անոնց ձայնագրութեան գէթ տարրերները։ Եւ այս այնքան դժուար բան մը չէ, մինչ հմուտ և համբաւաւոր երաժիշտ-ուսուցիչներ չեն պակսիր մեր մէջ։

Յայտագրի առաջին մասը վերջացաւ խմբերգով մը։

⁂

Դադարի միջոցին վարժարանին տնօրէն Տոքթ. Ուօշպըրն բեմ ելաւ և շնորհակալութիւն յայտնելէ յետոյ հանդիսականաց որ բարեհաճած էին պատուել հանդէսը իրենց ներկայութեամբ՝ յայտնեց թէ սոյն բարենպատակ հանդէսին համար այդ օրը սահմանած էին, բացատրեց, վարժարանին հիմնադիր հանգուցեալ Պ. Ռօպէրդի նուիրուած օրն էր այդ։ Քրիստափոր Ռօպէրդ 94 տարի առաջ այդ օրը ծնած է և վարժարանն այդ օրը կը տօնախմբէ ամեն տարի անոր յիշատակը։ Տօքթ. Ուօշպըրն համառօտիւ ուրուագծեց Պ. Ռօպէրդի կեանքը, մէջ բերելով սոյն վարժարանը հիմնելու պարագաները։ «Սոյն յիշատակաց արժանի անձն, ըսաւ, բեմին ճակատը կախուած Ռօպէրդի մէկ կենդանկարը ցոյց տալով, երբեք իր կեանքին մէջ չափազանց հարուստ եղած չէ՛. մանաւանդ ո՛չ այնչափ որ իր երկրէն դուրս օտար երկրի մը մէջ կրթարան հիմնէ։ Միակ շարժառիթն իր այս նպատակին գործադրութեան՝ եղած է իր բարձր դաստիարակութիւն առած ըլլալը։ Եւ արդարեւ, երբ հայրը, որ Ֆրանսայէն Ամերիկա գաղթող Հիւկընօներու ցեղէն իջած էր, կանուխէն մեռաւ, մայրն ըսաւ զաւկին. — Քրիստափոր, հայրդ երեք եղբօրդ լաւ դաստիարակութիւն մը տուաւ, ես ալ կ'ուզեմ քեզ դաստիարակել։ Բայց Ռոպէրդ, որ առեւտուրի մէջ մտնելու իղձով կը տոչորէր, մօրը խօսքը մտիկ չընելով, վարժարանը թողուց 15 տարեկան հասակին։ Եւ սակայն, յարեց Տօք. Ուօշպըրն, իր բովանդակ կեանքին մէջ զգացած միակ և ամենադառն կսկիծը եղաւ դաստիարակութենէ զուրկ մնացած ըլլալը։ Երբ պաշտօնիս բերմամբ, յարեց յարգելի տնօրէնը, ձեռքս անցան Պ. Ռոպէրդի թուղթերն, հատ մը տեսայ որուն մէջ սապէս կը գրէր. «Ինչ խենդ եմ եղեր որ մօրս խօսքին չեմ անսացեր։ Եւ ահա իր այս զղջումը, իր ամբողջ կեանքին այս մշտատեւ գանգատը շարժառիթ եղաւ Ռոպէրդ-Գոլէճի հիմնուելուն, երբ առեւտրական պատճառներով արեւելք եկաւ նա և զգաց պէտքը կրթական այսպիսի հաստատութեան մը Պոլսոյ մէջ, այդ նպատակին յատկացնելով իր հարստութեան մէկ մասն, և ամբողջ սիրտն, ինչ որ գործին վսեմագոյն կողմն է։

«Թէեւ երկրորդական վարժարանէ մը շրջանաւարտ չեղաւ Ռոպէրդ, բայց իր ամբողջ կեանքին մէջ ուսանող մ'էր։ Լաւ աշխարհագրութիւն ուսած էր, չափական գիտութիւնները մշակած, իսկ ամենէն աւելի պատմական մեծ հմտութիւն ունէր, այնպէս որ, ըսաւ Տոքթ. Ուօշպըրն, չկար պէտք մը զոր մէջ բերէր ու նա անմիջապէս չյիշէր տեղն ու թուականը։ Այսու ևս ցոյց կուտայ մեզ Պ. Ռոպէրդ, թէ վարժարանի մէջ ձեռք ձգած ուսմունքնիս մեր առաջին քայլն է մեր կրթութեան գործին և թէ անկէ դուրս պէտք է շարունակենք մեր աշխատութիւնները, մշակելով մեր մտքի կարողութիւններն և ընդարձակելով յար անոր հորիզոնն։ Այսպիսի մեծ հոգի և բարեսէր անձի մը յիշատակին նուիրուած օր մը տօնելու ամենէն յարմար եղանակը սեպեցինք այս տարի սոյն նուագահանդէսը, որուն արդեամբ հարիւրաւորներ պիտի մխիթարուին։ Եւ արդարեւ սիրեցեալ անձի մը յիշատակը տօնելու համար չիկայ լաւագոյն եղանակ մը եթէ ոչ հետեւիլ օրինակին իր այն առաքինութեանց զորս կը գովենք ու կը ծափենք»։

⁂

Նուագահանդէսին երկրորդ մասն ալ, առաջնոյն չափ յաջող կերպով կատարուեցաւ, իւրաքանչիւր հատուածի նուագումը ցոյց տալով այնպիսի մեծ ոգեւորութիւն, աշխոյժ և արուեստագիտական նուրբ գործուածքներ, որ հանդիսականք որոտընդոստ ծափահարեցին զիրենք, երկարատեւ մնալով անոնց յառաջ բերած հմայքին ներքեւ։

Յաւարտ նուագահանդէսին, վարժարանին ուսուցիչներէն Բրոֆ. Միլինճէն իր և ուսանողաց կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց այն ազնիւ արուեստագէտներուն որոնք անձնուիրաբար մասնակցած էին սոյն բարենպատակ ձեռնարկին և միանգամայն հանդիսականներուն։

ԳԱՌՆԻԿ ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

ՕԳՏԱՇԱՏ ՄԱՏԵՆԻԿ ՄԸ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Զաւակները առ ծնողս. — Որդիական ձեռնտուութիւնն, օգնութիւնը կը կայանայ մեր ծնողաց օգնել իրենց աշխատութեանցը մէջ և զանոնք մխիթարել իրենց հիւանդութեան և ծերութեան ժամանակ։ Օրէնքը նոյն իսկ հարկ կը դնէ զաւակաց վրայ՝ ի հարկին իրենց ծնողքը կերակրել ու բնակեցնել։

Բարի զաւակ մը իր բոլոր պարտականութիւնները հաճոյքով կը կատարէ։ Հարկ եղած ատեն ամեն զոհողութիւն յանձն կ'առնէ իր ծնողաց բարեկեցութեանը համար։ Ահա այս է զոր որդիական անձնուիրութիւն կը կոչեն։

Դպրոցը և դպրոցականը. — Դպրոցը՝ աշակերտ կամ դպրոցական կոչուած տղաքներու հաւաքումն է որք մէկ ուսուցչի մը հսկողութեան ներքեւ այնպիսի տեղեկութիւններ կստանան որոնց պէտքը պիտի զգան կեանքի ասպարէզին մէջ։

Դպրոցն այսօր անցեալէն աւելի լաւ կազմակերպուած է, ուսողութիւնը և կրթութիւնը աւելի կատարեալ են հոն, և կարգ ու կանոն աւելի մեղմ։

Դպրոցականի մը պարտականութիւններն են.

Փոյթեռանդութիւն, որ է որոշեալ ժամուն վարժարան գտնուիլ։

Աշխատութիւն, որ կը կայանայ լաւ ունկնդրել իր դասերը և իր պարտականութիւնները խնամով կատարել։

Բարեձեւութիւն, որ կը կայանայ մաքուր, ուշադիր և քաղաքավար ըլլալ։

Իր կրթութիւնը պէտք է դպրոցէն դուրս կատարելագործել լաւ ընկերութեանց մէջ յաճախելով և օգտակար գիրքերու ընթերցումով։

Ընկերները. — Ընկերները աշխատութեան և խաղու մասնակիցներ են։ Միեւնոյն վարժարանի մը տղայք միեւնոյն ընտանիքի մը զաւակներուն կը նմանին։ Ընկերութիւնը բարեկամութեան սկզբնաւորութիւնն է։

Ընկերներն իրարու պարտին բարեսրտութիւն, ներողութիւն, ազնուութիւն և անկեղծութիւն։

Բարեսրտութիւնն է՝ իր ընկերներուն բարիք կամենալ։ Ներողութիւնը՝ անոնց պակասութիւններուն տոկալ. ազնուութիւնը՝ անոնց ծառայութիւն մը մատուցանել. և անկեղծութիւնը՝ զանոնք երբեք չխաբել։

Կարելի է դասարանի մը մէջ իր ընկերները գերազանցելու ճիգեր թափել, բայց առանց նախանձու և առանց ծաղրաբանելու անոնց սխալները։

Պէտք է միշտ զգուշանալ յոռի և չար ընկերներու քով յաճախելէ, որպէս զի իրենք ևս անոնց պէս չըլլան։

Բարեկամները. — Բարեկամները եղբայրներու նման են զորս մեր ընկերներուն մէջէն կընտրենք։

Պէտք է միմիայն ազնիւ մարդեր ընտրել իբրեւ բարեկամ։

Յարգանք, հաւատարմութիւն և վստահութիւն, գաղտնապահութիւն և անձնուիրութիւն պարտաւոր ենք մեր բարեկամներուն։

Յարգանքը կը կայանայ իր բարեկամաց բարեկեցութեանը վրայ մտածել։ Հաւատարմութիւնը՝ զանոնք երբեք չլքանել։ Վստահութիւնը՝ անոնց հաղորդել մեր մտածումները։ Գաղտնապահութիւնը՝ երբեք երեւան չհանել ինչ որ մեզ վստահած են։ Անձնուիրութիւնը՝ ի հարկին զմեզ զոհել անոնց համար։

Բարեկամութիւնը կեանքը աւելի կը քաղցրացնէ՝ մեր ուրախութիւնները բազմապատկելով և մեր վիշտերը նուազեցնելով։

⁂

Այսչափն ալ կը բաւէ ցոյց տալու այն ճշմարտիւ գործացուցիչ մատենիկը որ գրուած է մատաղ դպրոցականներու համար։ Այն դասերը զոր կը պարունակէ, ընթացիկ չեն մեր մէջ։ Ընդհանրապէս կը մոռցուի պզտիկներուն այս բաները սորվեցնել, անհրաժեշտ՝ ապագայ մարդուն համար որ բարոյական անուն, առաքինութիւն, բարեկամներ, ընտանիք պիտի ունենայ։

Սոյն մատենիկը կը վերջանայ յատուկ սահմաններով մարդուս պարտականութեանց, արդարութեան, գթասրտութեան, մարդավարութեան և իրաւագիտութեան վրայ։

Քաղաքացիական զգացմունքն է մանրամասն բացատրուած. վերջապէս, բարի քաղաքացիի մը պատրաստութեան յատուկ դասագիրք մը զոր կը յանձնարարենք մեր կրթական վարիչ մարմիններուն և մեր դաստիարակներուն։

Լ. Բ.

—)(24)(—

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Անկից ի վեր այն աստիճան խեղճութեան և առեւտրական ձախողուածքի մէջ ինկած էին որ, աւելի քան երեսուն տարիներէ ի վեր իրենց անուան մակդիրն ալ չէին գործածեր։ Գրականութեան մէջ նետուելով, Ամօրի այդ մակդիրը և իր իրաւունքը եղող դիւկոմսի տիտղոսը գործածել սկսաւ։ Կը յուսար որ հռչակաւոր ընէ զայն, և վաճառականներու ջերմեռանդ փառասիրութեամբը արտասանեց սա լրբենի պարծենութիւնը. «Կուզեմ որ օր մը դիւկոմս տ'Արժանթօն ըսեն, ինչպէս կ'ըսեն դիւկոմս տը Շադօպրիան։»

—Եւ դիւկոմս տ'Ալընգուռ... պատասխանեց Լապասանդր որ երգիչի փոխուած իր նախկին բանաստեղծ հանգամանքովը սրտանց կ'ատէր կոմսուհին։

Բանաստեղծին մանկութիւնը, դժբաղդաբար, ազատ եղած էր՝ զուրկ գուրգուրութենէ և լոյսէ։ Մտատանջութեամբ և արցունքով առլի, դրամի հոգերով համակուած որ այնքան շատ կը խամրեն տղաքը, ոչ խաղացած ոչ խնդացած էր երբեք։ Լուի լը Գրանի մէջ նպաստ մը, դիւրացնելով հանդերձ իր ուսմունքը զորս աւարտեց արիաբար, շարունակեց այս չքաւոր կացութիւնը որ հիմակ անկախ չէր։ Իբրեւ միակ զբօսանք, իր պարապուրդի և արձակուրդի օրերը կ'անցունէր իր մեծ մօրեղբօրը տունը, պատուական կնիկ մը, որ Մուրէի մէջ օթէլ մը կը բանեցունէր և մերթ ընդ մերթ ձեռնոց գնելու սակ կուտար անոր, որովհետեւ վայելուչ հագուիլը կանուխէն իր ամենէն սիրելի հոգերէն մէկն եղաւ։

Այսքան տխուր մանկութիւնները շատով զատն չափահասութեան կը հասնին։ Կեանքի երջանկութիւններ, անթիւ երանութիւններ պէտք են ջնջելու համար այս առաջին տարիներու տպաւորութիւնը. և կը տեսնուին հարուստներ, երջանիկներ, հզօրներ, ազնուականներ, որոնք կարծես չեն վայելեր իրենց դիրքը. իրենց բերանը այն աստիճան պահած է հին պատրանքներու նախանձելի դարձուածքը, և իրենց վարմունքը՝ այն ամօթալի երկչոտութիւնը զոր նորելուկ ու դեռահաս մարմիններուն կուտայ հօրենական հագուստներէն շինուած ծիծաղաշարժ և պատառուն հին տաբատը։

Տ'Արժանթօնի դառն ժպիտը իր պատճառն ունէր։

Քսանըհօթը տարեկանին, ուրիշ բան ըրած չէր բայց եթէ մարդասիրական բանաստեղծութիւններու հատոր մը հրատարակութիւնը իր ծախքովը, ինչ որ խորունկ չքաւորութեան մատնած էր զինքը և որուն վրայ ոչ ոք խօսած էր։ Եւ սակայն շատ կ'աշխատէր, հաւատք և կամք ունէր. բայց ասոնք ապարդիւն ուժեր են բանաստեղծութեան համար որ թեւերու պէտք ունի մանաւանդ։ Տ'Արժանթօն չունէր։ Անոնց տեղ կը զգար այն մտահոգութիւնը զոր կը թողու պակաս անդամ մը, բայց այնչափ միայն. և իր ժամանակն ու աշխատութիւնը կը սպառէր անօգուտ և ապարդիւն ճիգերով։

Ապրելու համար տուած դասերը, խնայողութիւններու շնորհիւ. կը հասցունէին զինքը մինչեւ ամսուն վերջը, որ ատեն գաւառ բնակող մօրաքոյրը թղթակ մը կը ղրկէր իրեն։ Այս ամենը շատ քիչ կը նմանէր այն իտէալին զոր Իտա ստեղծած էր, աշխարհիկ բանաստեղծի այն գեղեկ կեանքին, որ յաջողութենէ մեքենայութեան կը տարուբերուէր ազնուական արուարձանին բոլոր սրահներուն մէջ։

Հպարտ և ցուրտ բնաւորութեամբ մը, մինչեւ այն օր բանաստեղծը զգուշացած էր ո և է լուրջ կենակցութենէ։ Սակայն առիթ չէր պակսեր իրեն։ Յայտնի է որ միշտ կան կարգ մը կիներ որոնք կը սիրեն այդ էակները և կը խածնեն կը մնան անոնց «Սիրոյ կը հաւատամ»ը, ինչպէս սպիտակը կարթը։ Բայց տ'Արժանթօնի համար կիները խոչընդոտ մը, ժամանակի կորուստ մը լոկ եղած էին։ Անոնց սքանչացումը կը բաւէր իրեն. անիկա ինքզինքը աւելի բարձր կը բռնէր, այն շրջանակներուն մէջ ուր կը ստանար, պաշտումներով շրջապատուած որոնց չէր զիջաներ պատասխանել։

Իտա տը Պառանսի առաջին կինն էր որ իր վրայ իրական տպաւորութիւն մը գործեց։ Իտա բնաւ միտքէն չէր անցուներ. և ամեն անգամ որ դէպ ի գիմնազիոն կը մղուէր աւելի յաճախ քան որչափ պէտք էր իր փոքր Ճէքը տեսնելու համար, տ'Արժանթօնը դէմ կ'ելլէր. միշտ միեւնոյն խոնարհ երեւոյթով, միեւնոյն երկչոտ ձայնով էր որ շնորհ կը խնդրէր։

Բանաստեղծն ալ, նոյն իսկ Հօսման պուլվառը այցելելէն ետք, շարունակեց խաղալ իր անտարբերի կատակերգութիւնը. բայց անիկայ արգելք մը չէր որ տղան շոյէ զանի, իր քով քաշէ զայն, մօրը վրայ խօսեցնել տայ, այն ներքին կեանքին վրայ որուն պերճութիւնը դիւթած էր զինք գոյլրացնելով սնամտութեան և սարփազին նախանձու խառնուրդով։

Քանի քանի անգամներ, գրականութեան դասի միջոցին, — ի՜նչ գրականութիւն կրնար հետաքրքրել այդ «փոքր տաք երկիրներ»ը — քանի քանի անգամ Ճէքը իր սեղանին մօտ կը կանչէր զանիկա հարցափորձելու համար... ի՞նչպէս էր մայրիկը, ի՞նչ կ'ընէր, ի՞նչ կ'ըսէր։

Ճէք, շատ փաղաքշուած, իմէ հարցուած ամեն տեղեկութիւնները կուտար, նոյն իսկ անոնք որ չէին հարցուեր։ Ահա այս կերպով այս մտերմական խօսակցութեանց մէջ կը ներմուծէր «ազնիւ բարեկամին» գաղափարը, գաղափար որ կը նեղէր տ'Արժանթօնը, զոր կը փորձէր վանել և զոր այդ խայտապահեր մանկիկը, իր փոքր գիրգ ձայնովը անդադար անողոքաբար կը յիշեցնէր իրեն։ «Ազնիւ բարեկամը» ո՜րքան բարի էր, ո՜րքան հաճոյակատար... յաճախ կուգար զիրենք տեսնելու, օ՜հ, բայց շատ յաճախ. և երբ չիգար, անկից գեղեցիկ պտուղներով, սանկ խոշոր տանձերով լեցուն կողովներ, խաղալիքներ փոքր Ճէքին համար... Ուստի Ճէք սրտանց կը սիրէր զանիկա։

—Եւ ձեր մայրիկն ալ անշուշտ շատ կը սիրէ զայն, այնպէս չէ՞, կ'ըսէր տ'Արժանթօն, գրելով կամ գրել ձեւացնելով միանգամայն։

—Օհ, այո պարոն, կը պատասխանէր Ճէք միամտօրէն։

Գոնէ ապահով ալ ըլլար որ միամտօրէն կը խօսէր։

Տղաքներու հոգին անդունդ մ'է։ Երբեք չի գիտցուիր թէ մինչեւ ո՛ր աստիճան անոնք գիտակցութիւնն ունին իրենց ըսած բաներուն։ Այս խորհրդաւոր ծլարձակութեան մէջ որ շարունակ զգացումներ և գաղափարներ կը յօրինէ, յեղակարծ վիթխումներ կան որոնք բնաւ յայտնի չեն ըլլար. հասկացողութեան բռնկումներ որոնք միանալով ամբողջութիւն մը կը կազմեն՝ կապերով իրարու զօդուած զորս տղան յանկարծ կ'ըմբռնէ։

Ա՜յս տեսակ առնչութիւններ էին որոնք հասկցուցած էին Ճէքին իր ուսուցչին կատղութիւնը և յուսախաբութիւնը ամեն անգամ որ «ազնիւ բարեկամին» վրայ խօսէր անոր։ Եւ սակայն միշտ անոր վրայ կը խօսէր։ Չէր սիրեր տ'Արժանթօնը։ Առաջին անգամուան նեղկանքին կը միանար հիմակ նախանձի զգացում մը։ Մայրը չափազանց կը զբաղէր այդ մարդով։ Արձակուրդի օրերուն և այցելութեանց ատեն Իտա ամեն տեսակ հարցումներ կ'ընէր իրեն դասատուի մասին, թէ ազնի՞կ էր հետը, թէ բան մը չէ՞ր ըսեր իրեն համար։

—Բան մը չըսեր։ կը պատասխանէր Ճէք։

Եւ սակայն բանաստեղծը ամեն ատեն կը յանձնարարէր մեծարանք մը կոմսուհիին համար։ Նոյն իսկ անգամ մը Սիրոյ հաւատամքին օրինակը յանձնեց անոր. բայց Ճէք նախ մոռցաւ զայն, յետոյ կորսնցուց, կէս մը չարաճճիութեամբ, կէս մը խորամանկութեամբ։

Այսպէս, մինչ այս երկու անհամաձայն բնաւորութիւնները զիրար կը քաշէին ամեն ուղղութեամբ, տղան անոնց մէջ կը գտնուէր կասկածոտ, արթուն, իբր թէ արդէն միտքէն անցունէր որ պիտի բանուէր, ջախջախուէր, խղդուէր, անոնց առաջին պայքարին բաւն և նախատեսուած բախման մէջ։

Ամեն տասնըհինգ օրն անգամ մը, հինգշաբթի օրը, Ճէք դուրս կ'ելլար և ճաշի կը մնար իր մօրը տունը, երբեմն միս մինակ անոր հետ, երբեմն «ազնիւ բարեկամին» հետ։ Այդ օրերը նուագահանդէս և թատրոն կ'երթային։ Մեծ հրճուանք իրեն և «փոքր տաք երկիրներ»ուն համար. որովհետեւ, միշտ գրպաններն լեցուն կը դառնար ընտանեկան կեանքի մէջ կատարած այդ պտոյտներէն։

Հինգշաբթի օր մը սովորական ժամուն հասնելով Ճէք ճաշարանին մէջ տեսաւ երեք սպասներ դրուած և բիւրեղներու ու ծաղիկներու ցուցադրութիւն մը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15/27 ՄԱՐՏ, 1896

Քաղաքական կացութիւն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱՑ ԺՈՂՈՎՈՅՆ

Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովոյն անցեալ շաբաթ օրուան նիստը մասնաւորապէս հետաքրքրական եղաւ, որովհետեւ պատերազմական նախորդ Նախարարին և արմատական երեսփոխանի մը մէջ մենամարտի յանգեցաւ։ Պ. Պարզիլայ կը պատմէր թէ Մոչէննի իւր տաղեւցաւ յայտնեց Պարադիէրի զօրավարն ետ կանչել չկրնալուն համար, Ամպա-Ալաճիի ձախող ճակատամարտէն անմիջապէս ետքն, որով Ատուայի խայտառակութիւնը տեղի չէր ունենար։ Այն ժամանակէն ինք առաջարկած էր Պալտիսերա զօրավարը ղրկել. բայց Պ. Քրիսբի դէմ դրաւ խորհրդարանական հնարագիտութեան նկատումներով, Պ. Մանարտէլլիի խոստացած ըլլալով Պարադիէրի զօրավարը պահել ի գլուխ Եթովպիոյ բանակին։

Մենամարտ

Պ. Պարզիլայի այս պատմութիւնը բերնէ բերան տարածուելով, սաստիկ սրտնեղութիւն պատճառեց, և առաւել սաստկացուց Պ. Քրիսբիի դէմ զայրոյթը։ Նախորդ ատենագրութեան ընթերցումէն ետքը, Զօր. Մոչէննի «անձնական դէպքի մը համար» խօսք խնդրելով, բացարձակ հերքեց արմատական երեսփոխանին խօսքերը։ «Սովորութիւն չունիմ պառաւ կնկան մը պէս չարախօսելու Պետութեան գաղտնիքներուն վրայ, ու մանաւանդ բնաւ վարժուած չեմ գաղտնիքներ վստահելու Պ. Պարզիլայի նման մէկու մը։ Ես մէկ անգամ միայն Պ. Պարզիլայի աղէկ խօսեցայ, այն ալ սա պարագայի մէջ.—Արհեստաւոր մը եւստական պաշտօնարանէն մեծագոյն փոխարինութիւն կը պահանջէր 200,000 ֆր.ի։ Պ. Պարզիլայ ջերմապէս կողմնակցութիւն կ'ընէր անոր, գումարը 50,000 ֆր.ի իջեցնելով։ Հետզհետէ զիջելով, Պ. Պարզիլայ ըսաւ թէ կը գոհանայ հազար ֆր.ով, եւ ո՛չ իսկ զայն ստացաւ։»

Պ. Պարզիլայ պատասխանեց թէ Զօր. Մոչէննի պիտի զղջայ իւր այս խօսքերուն համար։ Պարադիէրիի համար ըրուցածն ուրիշ երեսփոխանի մ'ալ ըսած էր, Պ. Բայիսի։ Սա ևս եկաւ վկայեց թէ «իմ բարեկամս Մոչէննի արդարեւ ըսաւ թէ կ'ուզէր ետ կանչել զՊարադիէրի։» Մոչէննի պատասխանեց թէ Պարզիլայ բոլոր այս պատմութիւնն ինք հնարած է։ Ասոր վրայ Պարզիլայ «Սո՛ւտ կը խօսիք» պոռաց։ Մոչէննի «Ժողովոյս կը թողում դատել թէ մեզմէ ո՛վ կրնայ ստախօս մ'ըլլալ, ես թէ ընդդիմախօսս։» —Պարզիլայ.«Դո՛ւք»։

Աղմուկ ամէն կողմէ։ Ատենապետն ի զուր զանգակը կը հնչեցնէ։ Երբ հանդարտութիւնը կը վերահաստատուի, ատենապետը փակեալ կը հռչակէ այս միջադէպ, և անոր վրայ ա՛լ ոչ մէկու խօսք կուտայ։ Ինչպէս հեռագիրներէն իմացանք, զօրավարն իւր վկաները ղրկեց, որով մենամարտ տեղի ունեցաւ, և Պարզիլայ երեսէն վիրաւորուեցաւ։

Դրօշին պատիւը

Այսպ Պ. Մուրադորի երկար ճառ մը խօսեցաւ Եթովպիոյ մէջ իտալեան զինուց և իտալեան դրօշին պատիւը պաշտպանելու պէտքին վրայ։ Ընկերվարական Պ. Ֆեռի ընդմիջելով, «Նախ և առաջ հանրային—քաղաքական բարոյականը չունինք մեր մէջ, և յետոյ ունենանք օտար երկրայ մէջ մեր դրօշին պատիւը չունելու» ըսաւ, առ որ պատասխանելով ատենապետն՝ «Եթէ բարոյականի խնդիրն յուզել ուզենք՝ ձեր (Ընկերվարական կուսակցութեան անդամներուն) մեծագոյն մասն այսօր հոս չէր կրնար ըլլալ» ըսաւ։ Աղմուկ մ'ալ այս խօսքին համար, այնպէս որ ատենապետը կը հարկադրի նիստը դադրեցնել։

* * *

Սև կատուն

Նիստը վերսկսելուն, արմատական Պ. Բավալոտի խօսեցաւ խնդրուած նոր վարկերուն դէմ, զոր պաշտպանեց Պ. Ֆորդինի։ Բայց հազար անգամ լսուած փաստերն յեղյեղելուն պատճառաւ, ժողովն այնքան ուշադրութիւն չէր ըներ, երբ յանկարծ սեւ կատու մը երեւցաւ ժողովարանին մէջ, և ընդհանուր քահ քահ մը բրդաւ։ Կը հալածեն կենդանին, որ չուտելով, իւր ամենէն ուժգին «միաւ»ներն արձակելով հանդերձ կ'երթայ կ'ապաստանի ատենապետին բեմին տակ, իբրեւ ապահով տեղ մը իւր անասնական բնազդովն իսկ պատկառ կալով ատենապետին հանդարտեցուցիչ իշխանութեան առջեւ։ Այս սեւ կատուն նիստէ առաջ երեւցած ըլլար, իտալացիներուն նախապաշարեալ մասը պիտի չվարանէր հետեւցնելու թէ ա՛ն եղաւ մենամարտին պատճառը։ Վերջապէս, նիստը լուրջ կերպարան մը առաւ երբ բեմն ելաւ արդի պատերազմական նախարար Ռիքոդդի զօրավար։

* * *

Իտալացւոց [illegible]

Նախարարն ըսաւ թէ ինք զինուորական պատիւն անվթար պահպանելու սկզբունքին հետեւած է միշտ։ Այս սկզբունք գեր ի վեր է քան զամենայն նկատում։ Այս սկզբունքը պաշտպանելու պէտքն երբեք աւելի սաստիկ զգալի եղած չէր որքան արդի պարագայից մէջ։ Ամպա-Ալաճի և Մագալլէ փոքրիկ օրինակներ են հաւատարմութեան ու քաջութեան։ Ատուայի ճակատամարտին վրայ առաջին տեղեկութիւնք նուազ մխիթարական էին։ Բայց երբ իրողութիւնք ճշդուեցան, հասկցուեցաւ որ թէեւ քանի մը զինուորներ զառալիք եղեր փախեր են, բան մը որ լաւագոյն բանակներու մէջ իսկ կը պատահի, միւսներն իրենց տեղը կեցեր են, և մինչեւ իրենց մահը պաշտպաներ են իրենց դիրքերը։ (Ջերմ ծափահարութիւնք ժողովոյն ամէն կողմերէն։) Հինգ զօրապետներէն երկուքը սպաննեցան, երկուքը վիրաւորեցան, մին միայն ողջ մնաց է (Պարադիէրի)։ Սպայից կէսէն աւելին և զինուորաց մէկ երրորդէն աւելին պատերազմի դաշտին վրայ ինկան։ 5,000 հոգիէն որ Ատուի Բայ Նահանքին՝ 24 ժամու պայքարէ ետքն, 3,000ը վիրաւորուած էին։ Ձեզ եւրոպեան բանակ մը որոյ պատմութիւնն աւելի փառաւոր էջ մը ներկայէ։ (Եռանդագին ծափ։) Հրապարակաւ կը խոստովանիմ որ մեր գեղատ զինուորներուն ստացած զինուորական անբաւական վարժութիւնը ծանր երկիւղներ պատճառած էր ինծ նախքան Ատուայի ճակատամարտը։ Բայց փայլուն ձիրքերը զոր ցուցին այս դժբախտ կռուին մէջ, ցրեցին իմ երկիւղներս։ Հիմակ ես պատրաստ եմ հրապարակէն անոնց գլուխն անցնիլ և տանիլ զանոնք ո՛չ միայն Հաբէշներուն այլ ո՛և է թշնամիի դէմ, (ինչ կեցցէ էք անոնց ինչ.) որովհետեւ քաջ գիտեմ թէ պատիւ պիտի բերեն հայրենեաց, և անմահ փառքով մը պիտի ծածկուին։» (Երկարատեւ ծափ- Բռաւօ։)

Նոր Վարչութեան Ծրագիրը

Վարչապետ Պ. տի Ռուտինի խօսք առնելով, արտաքին քաղաքականութեան մասին ըսաւ թէ «Անգլիոյ հետ բարեկամութիւնն որ կայ ի վաղուց անտի՝ կ'ամբողջացնէ Իտալիոյ զինակցութեան շրջանը։ Անգլիական բարեկամութիւնը միշտ մեծ ազդեցութիւն ունեցած է Եւրոպիոյ մէջ իտալիոյ քաղաքականութեան վրայ, և ապագային մէջ ևս պիտի ունենայ։ Իտալիոյ բարեկամութիւնն Անգլիոյ հետ՝ հիմնուած է թէ զգացման եւ թէ շահու վրայ։ Կարեւորութիւն պէտք չէ տալ անոնց խօսքին որք կը տարակուսին Անգլիոյ հետ մեր սիրալիր դաշնակցութեան վրայ։ Անգլ. Խորհրդարանին վերջերս (Իտալեան պարտութեան առթիւ) ցուցած համակրութիւնը խորապէս յուզեց զմեզ։

«Հաբէշստանի մէջ հաշտութիւնը պիտի կնքուի։ Բանակցութիւնք առկախ կը մնան։ Ինչ որ ալ ըլլայ անոնց արդիւնքը, մեք միտք չենք անցուներ տիրել Թիգրէի (ընդարձակ հաբէշ երկիր որ կը գտնուի ընդ մէջ Իտալեան գաղթավայրին և բուն Հաբէշստանի թագաւորութեան։) Նախորդ Վարչութեան օրով, Երեսփոխանութիւնն երկիցս դատապարտեց գաղթային ծաւալման քաղաքականութիւնը։

Հաշտութեան [illegible]

«Չեմ ըսած թէ Խորհրդարանը պարտի հրաժարիլ Հաբէշստանի վրայ թեւարկութենէն։ Իմ ըսածս այս է միայն որ՝ նոր դաշնագրի մը կնքման պահուն՝ պէտք չէ անդրադառնալ այն թեւարկութեան վրայ։ (Միեւնոյն խօսքը՝ տարբեր ձեւի մը տակ։) Ցայս վայր, Ուչալիի դաշնագիրն և 17րդ յօդուածն ի կիրառութեան կը մնան։ (17 յօդ.ն այն է որ՝ ըստ իտալացւոց՝ իրենց թեւարկութիւնը կը հաստատէ Հաբէշստանի վրայ։) Մեր թեւարկութիւն Հաբէշստանի վրայ՝ չի բխիր Ուչալիի դաշնագրէն, այլ իտալեան արիւնէն որ թափուեցաւ, և Մեծին Բրիտանիոյ հետ կնքուած պայմանագրութիւններէն, որք կ'որոշեն ազդեցութեանց շրջանակներն՝ անկախաբար ո՛և է թեւարկութենէ։» (Պ. տի Ռուտինի բնաւ բանի տեղ չի՛ դներ Հաբէշներուն ալ թափած արիւնն՝ ի պաշտպանութիւն իրենց Եթովպական հայրենեաց երկրին։ Գալով Մեծին Բրիտանիոյ հետ սահմաններու որոշման, բուն իսկ ազդանքին տէրն, Հաբէշստանն, այդ պայմանագրութեանց մէջ ձայն ունեցա՞ծ էր։ Նոյն իտալեան ներհուն դիւանագիտութեան գրչի յաջողութիւններն իրենց կուտային Ուչալիի դաշնագիրն և 17րդ յօդ.ն, հաբէշական երրեակ յաղթութիւնք միթէ չեն զօրեր ոչնչացնել այն դաշնագիրն ալ, անոր իմաստի յօդուածն ալ որ Պ. տի Ռուտինի կը կարծէ թէ «ցայս վայր կան ու կ'ենան Ուչալիի դաշնագիրն և 17րդ յօդուածն, որք ի կիրառութեան են» (՞)։ Մենելիք այդ լեզուն չի հասկնար դժբախտաբար, թէեւ կ'ըսուի թէ վերջերս քանի մը իտալերէն սորվեր է։)

* * *

«Անգլիոյ չուանումն նոր չէզոքութիւն» ըսաւ անդիէն Պ. տի Մարինիս, որ խորհուրդ տուաւ Խորհրդարանին՝ անգլիական օգնութեան յուսով մեծ պատերազմի մը չձեռնարկելու. «Անգլիա իւր շահը միայն կը նայի։ Ձեզ կէս ճամբան կը թողու։ Ցեռինն չար քան զառաջինն կ'ըլլայ, ուստի անուշ տեղը կալենք լմցնենք այս հաբէշական ձախող հոլիը։»

Քրիսբիի Վարչութեան մէջ ելեւմտից Նախարար Պ. Սոնինօ աւանդ վերապահելութեան ընդունից նոր Վարչութեան խնդրած վարկն, և ուրիշ ժամանակի թողլով քաղաքական հաշիւներու կարգադրումն արդի Նախարարներուն հետ, պարզ օրակարգ քուէարկել առաջարկեց։

Պ. տի Ռուտինի այս առաջարկին դէմ խօսեցաւ, ըսելով թէ Խորհրդարանին վստահութեան արժանի ըլլալ կը կարծէ. բայց Պ. Սոնինոյի գթութեան պէտք չունի։

Պ. Սոնինոյի առաջարկը քուէի դրուելով, 119 քուէի և 72 ձեռնպահութեանց դէմ 219 քուէով մերժուեցաւ։ Նմանապէս ընկերվարականներուն առաջարկը թէ իտալեան բանակն անմիջապէս ետ կանչուի Հաբէշստանէ։

Ի վերջոյ, Կառավարութեան խնդրած վարկը քուէի դրուելով, 47ի դէմ 214 ձայնիւ ընդունուեցաւ։

Մինչեւ 4/16 ապրիլ Ժողովը դադրեցուց նիստերը։

Քրիսբիի լրագիրք խստիւ հարուածեցին նոր Վարչութիւնը, վստահութեան քուէ մը չխնդրելուն համար, և հարցուցին թէ արդի ճգնաժամին, երկրին մէջ ինչ հեղինակութիւն կարող է ունենալ Վարչութիւն մը որ կազմուելէն ի վեր չէ համարձակած ճակատաբաց վիճաբանութեան մ'ընդ առաջ երթալու և վստահութեան քուէ ձեռք բերելու։

Նախարարական լրագիրք կը պատասխանեն որ եթէ Խորհրդարանը վստահութիւն չունենար Վարչութեան վրայ, խնդրուած վարկն ալ չէր քուէարկեր։

Առ որ Քրիսբիի կուսակիցներն ալ կը պատասխանեն թէ վարկերը մերժել՝ Հաբէշներուն դէմ քաջապէս ճակատող զօրքերն անօթութեան դատապարտել կ'ըլլար։

«Ինչ անօթութիւն է այդ», կը պատասխանեն նոր Վարչութեան կուսակիցները։ «Խնդրուած դրամին արդէն մեծ մասամբ ծախսուած էր ձեր օրով, և Պ. տի Ռուտինի ձեր աղտոտ հաշիւները կը մաքրէ՝ Խորհրդարանէն խնդրելով վարկի գումար մը որով հաբէշական պատերազմին հաշուեկշիռը կանոնաւորել կարելի ըլլայ։»

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ հետաքրքրաշարժ մէկ երեւոյթը դիտուեցաւ անցեալ օր Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, ուր երկմետաղեան բանաձեւ մը ներկայացուցեր էին։ Լորտ Սալզպըրիի Վարչութեան մէջ ելմտական նախարար Սըր Մայքըլ Հիքս Պիչ բոլոր ոյժով դէմ խօսեցաւ երկմետաղեան վարդապետութեան, և գովեստից արժանացաւ Սըր Ուիլեըմ Հարքորթի կողմէ, ազատական կուսակցապետն, որ Լորտ Ռոզպէրիի վերջին Վարչութեան մէջ ելմտական նախարար էր։ Եւ աւա՛ս սաք եկաւ Պ. Պալֆուր, պահպանողական Վարչութեան գլխաւոր Ներկայացուցիչն Երեսփ. Ժողովոյ մէջ, որ երկմետաղեանց վարդապետութիւնը պաշտպանեց իւր բոլոր տաղանդով։ Իւր դիտողութիւնք հեղնական ցոյցերով ընդունուեցան Ազատականներուն կողմէ։ Ուրիշ ո՛և է խնդրոյ մէջ գայթակղական պիտի ըլլար միեւնոյն Նախարարութեան Ներկայացուցիչներուն տրամագծապէս հակառակ սկզբունքներ պաշտպանելը։ Բայց արդի Նախարարութեան օրով որոշուեցաւ Դրամական խնդիրը բաց խնդիր մը նկատել, այսինքն՝ այնպիսի խնդիր մը որոյ վրայ թէեւ օրուան Նախարարութիւնն հաւաքաբար որոշ գաղափար մը կրնայ ունենալ, բայց իւր անհատական անդամոց ներելի է տարբեր հայեացքներ տածել։ Ընդունուած բանաձեւին համեմատ, Անգլ. Կառավարութիւնը պէտք է բանակցութեան մտնէ միւս Տէրութեանց հետ, որոշ համեմատութիւն մը կամ սակ մը հաստատելու համար ընդ մէջ ոսկիի և արծաթի։ Պ. Պալֆուր կ'ուզէ որ Կառավարութիւնն այս որոշման համեմատ գործօն դեր մը առնու խնդրոյն մէջ։ Բայց Նախարարութեան անդամոց մեծագոյն մասն յարեալ է ոսկիի դրութեան, և գոնէ առ այժմ տրամադիր չեն որ Անգլիա Երկմետաղեանութեան պաշտպան հանդիսանայ միւս Տէրութեանց առջեւ։

ՉԻՆԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ. — Գերմանիոյ վարչապետ Հոհէնլօէ իշխան Վիեննա կ'երթայ, կ'երեւի թէ Կոլուխովսքի կոմսին փոխադարձ այցելութիւնը փոխարինելու։ Ներկայ պիտի ըլլայ այցելութեան զոր Վիլհելմ կայսր Ֆրանց Յովսէփ կայսր պիտի ընէ ի դարձին ի Իտալիոյ, այցելութիւն որուն քաղաքական կարեւորութիւն կը տրուի, իբրեւ նոր փորձ մը տկարացած Երրեակ Դաշնակցութիւնն ամրապնդելու։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Տոնկոլայի հետ հաղորդակցութիւնները վերահաստատելու համար, Խտիվին կառավարութիւնն հրամայեց 4,000 ուղտ գնել, և Քօլս փաշա Իսմայիլիայի մէջ սուրիական ձի կը գնէ։ Նոյն տեսակ ձիեր շատ լաւ յարմարելուն համար սուտանեան կլիմային, յատուկ անասնաբոյժ պաշտօնակալ մը ղրկուեցաւ Սուրիա ձի գնելու։ Սահմանագլուխը գտնուող եգիպտական զօրախումբն յառաջացաւ մինչեւ Ագաշէ։ Գահիրէի լրագիրք կը գրեն թէ Խարթումի Էմիրին մարդիկն 70 հազարէն աւելի չեն։

ԲԱՍԴԷՕ. — Սըր Ճոզէֆ Լիստըրի (Լիստերեան ապաննեխիչ դրութեան հռչակաւոր հնարիչ անգլ. բժիշկն) նախագահութեամբ յանձնաժողով մը որ ի Լոնտոն կազմուած էր՝ շրջաբերական մը ղրկեց Անգլիոյ, Հնդկաստանի և անգլ. գաղթականութեանց բնակիչներուն, հանգանակութիւն կատարելու, Բասդէօռի արձանն ու յիշատակարանը կանգնելու համար Փարիզի մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 25 Մարտ.—Սէնի պատժական դատարանն արձակեց իւր վճիռն առաւփախաւ խմբագիրներուն գործին մէջ։ (Մաքս Լըպօտի հարուստ բայց դժբախտ երիտասարդէն դրամ շորթել փորձողներուն գործը)։ Պ. Իւլրիք տը Սիվրի և Պ. Սէօզի, իբրեւ բուն յանցաւոր, 13ական ամիս բանտարկութեան և 500ական ֆր. տուգանքի դատապարտեցան։ Իսկ Բօզէնթալ, Լաւրիւլեա, Քարիզոլօ և Քարլ տէ Բէռիէա արձակեցան, ի չգոյէ ուղղակի ապացոյցներու։ (Բոզէնթալի, այսինքն՝ «Ժագ Սէն-Սէռի»ի, բոլոր կահ կարասիքը, գեղարուեստական նիւթերն, եւն. աճուրդի դրուած ու ծախուած են կառավարութեան կողմէ, պարտքերը վճարելու համար։ Միւսներն ալ նոյն կերպիւ տուժած են իրենց առած դրամները։)

—Պատժական դատարանն (ուրիշ ճիւղ) իւր վճիռը տուաւ Տիւրայի գործին մէջ։ (Արգոնը չքանող պաշտօնակալի ոստիկանութեան)։ Տիւրա և Ռօուզիէ արձակուեցան։

—Պ. Պէրթլօ ռուս դեսպան Մօրէնհայմի հետ նոր խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ 500 հազար ոսկւոյ Ափրիկեան զինուորական ծախքի խնդրոյն նկատմամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Արժ. Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մըկրեան որ օդափոխութեան համար Եգիպտոս ուղեւորած էր, չորեքշաբթի օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ Խտիվական շոգենաւով։

Անակնկալ մը.

Գաւառաց եկեղեցիները ղրկուելու համար Խորհրդատետրի անմիջական պէտք տեսնուած ըլլալով Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ և այդ գրքէն չի գտնուելով հրապարակի վրայ, այս օրերս որոշուած էր տպագրել տալ, երբ գանձապետ Խաչիկ էֆէնտի յանկարծ կը յիշէ թէ եկեղեցին մէջ՝ Հոգելոյս Գէորգ Կաթողիկոսէն նուիրուած 7—800 օրինակ Խորհրդատետր պիտի գտնուի. խուցը կը խուզարկուի և անոնց գոյութիւնը կը հաստատուի, որով նոր տպագրութեան և նոր ծախքի պէտք չի մնար։

Ի ՆՊԱՍՏ

ԴԱՒԱՌԱՑԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Գրավաճառ Օհան էֆ. Աշճեան նուիրեց հետեւեալները՝ ձեռամբ Յ. Գ. Փալազաշեան էֆէնտիի։

5 օրինակ Ախտարան, 5 Բառարան Թուրք-հայ Գառապեան, 10 Ընթերցարան Սիրունեան, 10 Պատմութիւն Ս. Գրոց Մ. Գափամաճեան, 10 Տարերք Թարգմանութիւն Ֆրանս. լեզուի Թէրզեան, 10 Ֆրանս. քերականութիւն Շիշմանեան, 10 Քրիստոնէական Փէշտիմալճեան, 20 Համառօտ Աշխարհագրութիւն Ծակրեան, 20 Համառօտ քերականութիւն Պօղաճեան և 100 Հեգարան։

Ազգ. Պատրիարքարանի բարապաններէն ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՂԱ, որ ամէն մէ հետ ժանտառնոց կը տառապէր, մեռաւ անցեալ իրիկուն ի հասակի 40 ամաց և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ ի Մայր Եկեղեցի։ Հանգուցեալը կը թողու երկու զաւակ որբեր ու դժբաղդ այրի մը որ երրորդ զաւկի մը մայր պիտի ըլլայ ի մօտոյ։

Բարապան Յովհաննէս աղայ Երզնկացի, եղբայրն էր բարապան Աւետիս աղայի որ 1895 սեպտեմբերի վերջերը մեռաւ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Երախտագիտական զգացումէ դրդեալ, կը փութամ Արեւելքի միջոցաւ հրապարակաւ իմ խորին շնորհակալիքս արտայայտել Ազգային Հիւանդանոցի այն պաշտօնէութեան, որ իմ հիւանդագին վիճակիս մէջ, չը զլացաւ պէտք եղած խնամք և հոգատարութիւն, ընդհանուր ապաքինմանս համար։

Ի մասնաւորի նաեւ բիւր շնորհակալիքս Մեծայարգ Տոքթոր Թիրեաքեան էֆէնտիի, որ իւր արուեստին մէջ ունեցած ծանօթ ճարտարութեամբ դարմանեց զիս 37 օրեր անընդհատ։

ԱՒԵՏԻՍ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Մշոյ Ծարայ գիւղացի
14 Մարտ 1896 Պալաթ

Ներքին լուրեր

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆԸ. — Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանը բերող մասնաւոր կառախումբն, երէկ ժամ 9.15ին, Սիրքեճիի կայարանը ժամանեց։

Սիրքեճիի կայարանը դափնիներով ու ծաղիկներով զարդարուած էր։ Պուլկար վարժարանաց երկսեռ աշակերտք և հազարաւոր ժողովուրդ բարեւի կեցած էին։

Կառախումբը երբ կեցաւ և իշխանը պատուհանէն դուրս նայեցաւ, վարժարանի աշակերտք բարի գալուստ մաղթող երգեր երգեցին։

Էտիրնէ գացող պատգամաւորութիւնն՝ նախագահութեամբ Զիհնի փաշայի՝ վակոնէն անմիջապէս դուրս ելաւ և գնաց իշխանին գտնուած վակոնը, որուն հետեւեցաւ կայս. անձնական սպայակոյտէն Միւշիր Շաքիր փաշա, որ Խարիճիյէի արարողապետ Իպրահիմ պէյի միջոցաւ բարի գալուստ մաղթեց Ն. Բարձրութեան, որուն ներկայացուեցան նաեւ միւս պաշտօնատարք։

Հինգ վայրկեան յետոյ իշխանը վակոնէն իջնելով գնաց սպասման սրահը։ Նոյն միջոցին բազմաթիւ պուլկարներ ծաղկեփունջեր մատուցին իրեն։

Սպասման սրահին մէջ կը գտնուէին Ներքին գործոց նախարար Մէմտուհ փաշա, Քաղաքապետ Րըզվան փաշա և Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ փաշա, որք բարի գալուստ մաղթեցին իշխանին։

Սպասման սրահին մէջ պահ մը հանգիստ առնուեցաւ և հոն գտնուողները Ն. Բարձրութեան ներկայացուեցան։ Ցետոյ ճամբայ ելան դէպ ի կայս. պալատ հետեւեալ կարգով՝

Պալատական քառաձի կառքի մը մէջ բազմեցաւ իշխանը, քովը՝ Զիհնի փաշան և դէմը՝ Խարիճիյէի արարողապետ Իպրահիմ պէյը։ Երկրորդ կառքին մէջ որ երկու ձիով էր, Պուլկարիոյ վարչապետ Պ. Սթօիլօֆ, Շաքիր փաշա ու Ահմէտ Ալի փաշա։ Միւս կառքերուն մէջ ալ իշխանին հետեւորք և պատգամաւորութեան միւս անդամք։ Կառքերուն առջեւէն ու ետեւէն կ'երթային նիզակաւոր հեծելազօրաց գումարտակներ։

Կայարանէն երբ կառքերը ճամբայ ելան, հեծեալ ու հետեւակ զօրքեր զինուորական պատիւներ ըրին։

Իշխանը, որ պաշտօնական համազգեստ հագած էր, կը կրէր Օսմանիյէ պատուանշանն ինչպէս նաեւ միւս տէրութեանց կողմէ իրեն նուիրուած պատուանշանները։

Թափօրը այդ կերպով անցաւ Պահճէ Գաբուէն, Եէնի Ճամիէն, Կամուրջէն, Գարաքէօյէն, Թօփխանէէն ու Պէշիկթաշէն և գնաց կայս. պալատ։ Հոն Մեծ-Եպարքոս Րիֆաթ փաշա և Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա սանդուխին գլուխէն ընդունելով իշխանը առաջնորդեցին Վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը։ Պուլկարիոյ իշխանը իր երախտագիտութիւնները մատուցանելով արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։ Ցետոյ իշխանը ուրիշ սրահ մը առաջնորդուելով պատուասիրուեցաւ ու հանգիստ առաւ և վերջը միենոյն հանդէսով և Օրթագիւղի ճամբով գնաց իրեն բնակութեանը յատկացուած ապարանքը։

* * *

Իշխանին հետեւորդներն են վարչապետ Պ. Սթօիլօֆ, պատերազմական վերատեսուչ գնդապետ Պ. Բէթրօֆ, ինչպէս նաեւ Պ. Պ. Տէպրօվիչ, Սթանսօֆ ու Մարքօֆ, Տոքթ. Լօրկին, իշխանին մասնաւոր քարտուղարը Պ. Մարզէն Ֆուրթ, խորհրդական Պ. Մօրօվինով և այլք։

* * *

Կիրակի իրիկուն աւստրիական դեսպանատան մէջ և երկուշաբթի իրիկուն ալ ռուսական դեսպանատան մէջ հացկերոյթներ պիտի տրուին ի պատիւ իշխանին։

* * *

Ֆերտինանտ իշխանը տասներկու օրի չափ մայրաքաղաքս պիտի մնայ։

* * *

Ցունաց Պատրիարքը պատգամաւորութիւն մը պիտի ղրկէ իշխանին բնակած ապարանքը՝ Ն. Բարձրութեան բարի գալուստ մաղթելու համար։

* * *

Իշխանը ցորչափ մայրաքաղաքս մնայ, անոր հիւրամեծարի պաշտօն պիտի վարեն կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա և ուրիշ հինգ թիկնապահներ։

* * *

Դեսպանատանց առաջին թարգմանք, երէկ իրիկուն, իշխանին բնակած ապարանքն երթալով բարի գալուստ մաղթեցին։

* * *

Կայս. թիկնապահ Վէհպի փաշա պաշտօնեայ կարգուեցաւ իշխանին բնակած ապարանքին։

* * *

Երեք առանձին պալմոնադրական կառախումբով մայրաքաղաքս եկաւ իշխանին թիկնապահ Պ. Նիքօլա Կրուէֆ՝ իր հետ բերելով իշխանին անձնական գոյքերը։

* * *

Թէշրիֆաթի շոգեմակոյկն և պալատական նաւակներ իշխանին տրամադրութեանը ներքեւ դրուեցան։

* * *

Իշխանը Սոֆիայէն մեկնելուն բոլոր վերատեսուչք, երեսփոխանք և ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը կայարան երթալով «Հուռռա»ներով ողջերթ մաղթեցին։

Կառախումբը հինգ վակոնէ կը բաղկանայ, որոց մին իշխանին անձին յատուկ է։ Կառախումբը Պուլկարիոյ ու Արեւելեան Ռումէլիի ամեն կայարաններէն անցնելուն կառավարական պաշտօնեայք ու ժողովուրդը համակրական ցոյցերով ողջունեցին։

Կառախումբը Մուսթաֆա փաշա ժամանելուն, զինուորք՝ առաջնորդութեամբ հրամանատարին ու տեղւոյն գայմագամին՝ պատիւներ ընծայեցին։

* * *

Էտիրնէի մէջ, ուր կառախումբը երէկ ժամ 1½ին ժամանեց, կուսակալն և զինուորական ու քաղաքային բարձրաստիճան պաշտօնատարք բարի գալուստ մաղթեցին։ Իշխանը վակոնէն ելնելով սպասման սրահը գնաց և ընդունուեցաւ Կ. Պոլսէն գացող պատգամաւորութեան կողմէ։ Ժամ 2ին իշխանը վակոնը վերադարձաւ և կառախումբը ճամբայ ելաւ։

ԿԱՅՍԵՐԱԶՕՆ իշխան Բարձր. Աբտիւրրահիմ էֆէնտի, կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուոր գրուած է՝ իբրեւ Թնդանօթաձիգ զինուոր։

—Բարձր. Պիւրհանէտտին էֆէնտիի հետեւորդ Ալի Ֆուատ պէյի, որդի վախճանեալ Ահմէտ Էյուպ փաշայի, դեր-տեղակալի աստիճան շնորհուեցաւ։

ՍԵՐՊԻՈՅ Աղեքսանդր թագաւորն, որ Այնօրօզ պիտի երթայ Սելանիկի ճամբով, առջի օրը Սելանիկ ժամանելով նոյն օրը ճամբայ ելեր է Այնօրօզ երթալու համար։ Աղեքսանդր թագաւորը թէեւ ծպտեալ կը ճամբորդէ, սակայն տեղական կառավարութեան կողմէ արժանավայել պատիւներով ընդունուեր է։

Բ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ հրամանատար Մահմուտ Համտի փաշա, որ յօդացաւէ կը տառապի, արտօնութիւն խնդրեր է մայրաքաղաքս գալու և դարմանուելու համար։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվ Աբպաս փաշա, անցեալ չորեքշաբթի օրը, Իսմայիլիյէի ապարանքն երթալով այցելութիւն տուեր է Ահմէտ Մուխթար փաշայի։

Պ. ԼԱՖԻՒԱՆԴ, տնօրէն Օսմ. Պանքին, իր կնոջը հետ երէկ Փարիզ ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։ Պ. Լաֆիւանդ երեք շաբաթէն մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանի առեւտրական ճիւղին անդամներէն Գասրի էֆէնտի նոյն դատարանի պատժական ճիւղը փոխադրուեցաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և թղթատարական վերատեսչութեան որոշմամբ Լէպիպ էֆէնտի թղթատարական բաժնորդական յանձնաժողովին պիտի անդամակցի, մինչեւ որ Կ. Պոլսոյ հեռագրական ու թղթատարական տնօրէնին պաշտօնը կազմակերպուի։

—Սկիւտարէն մինչեւ Ֆաօ (Պասրա) եղած հեռագրական թելը բարեկարգելու համար՝ Սիրքեճիի հեռագրական ու թղթատարական տնօրէն Ֆէրիտ պէյ քննիչ կարգուեցաւ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Պոլլաթի երէկ իրիկուն Պրինտիզի ուղեւորեցաւ։

—Նոյն դեսպանատան զինուորական կցորդ Թռօմպի կոմսն, առջի օրը Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ կառավարիչ Էնվէր պէյ, որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ։

Պ ՌԻՎՍ, տնօրէն Օսմ. Պանքայի Աղեքսանդրիոյ ճիւղին, առջի օրը մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ, երկուշաբթի օրը Բարամիթիի մէջ (Ադանա) երկրաշարժի զօրաւոր երկու ցնցումներ զգացուեր են։

—Ամսոյս 6 ին, 7 ին ու 8 ին Կիպրոսի մէջ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութեան կողմէ հրատարակուած վիճակագրութեան մը նայելով, 1892-1893 տարիներու ներածութիւնք եղած են 2,249,541,777 ղրուշ, նախորդ տարին 2,293,438,472 ղրշ. էին։ Առնուած մաքսատուրքն է 166,612,941 ղրուշ. մինչդեռ 1891 92ին էր 174,788,073 ղրուշ։ Արտածմունք եղած են 1,514,203,303 ղրշ. 1891 92ին էր 1,492,673,436 ղրուշ։ Առնուած մաքսատուրքն է 13,869,523 ղրուշ։

ՔԱՐԱՓԱՆՑ ընկերութեան հինգ առհարիւր պարտաթղթերու վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 1ին (Ն. Տ.)։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմանեան նորընծայ դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ չորեքշաբթի օրն իր պաշտօնատեղին ժամանեց։

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական հրապարակին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը հաղորդուին Մարտ 11 թուականաւ.

Վերջացող շաբթուն առեւտրական գործերը սահմանափակ էին։ Նուազ կարեւոր գործեր եղան, աֆիոնի, բամպակի, խաղողի և գարիի վրայ։

Խաղողներէն 15,000 կենդինար ծախուեցաւ 46-47 ղրուշի, ըստ տեսակի։ Լիվրբուլի մէջ պատրաստ կայ 1,900 տակառաչափ. անցեալ տարի 1,920 էր։

52 կողով աֆիոն ծախուեցաւ՝ չէքին 72-76 ղրուշի։

Գարիի քիլէն 10-20 փարայ անկում մը կրեց, գնող չըլլալուն համար։ 20,000 քիլէ ծախուեցաւ քիլէն 10-12 ղրուշի։ Պատրաստ կայ 200,000 քիլէ։

Լիվրբուլէն եկած աննպաստ լուրերու վրայ, ուր գինն է 4.19, արտածման համար 700 հակ բամպակ գնուեցաւ 240 247½ ղրուշի կենդինարը։

1,800 կենդինար սուլթանիյէ չամիչ ծախուեցաւ 70-100 փարայի. 1,500 կենդինար սեւ չամիչ, Թիրա, 41 ղրուշի։ Միւս ապրանքներու վրայ գործ չեղաւ։

Քարիւղը 30 ղրուշի իջաւ, որովհետեւ շատ ապրանք բերուեցաւ։

Այն լուրը թէ ամերիկեան քարիւղի վաճառականք իրենց ապրանքը ռուսական քարիւղի գինով պիտի ծախեն, անհիմն է, որովհետեւ անկարելի է, նոյն իսկ մեծամեծ զոհողութիւններով։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ. — Հասգոս կղզւոյն մէջ մարդ մը ներկայացնող գեղակերտ արձան մը գտնուելով, կայս. Թանգարանը ղրկուեցաւ։

ՍԱՖԱՅԻ դաշտը ոռոգելու համար խնդրուած մենաշնորհին նկատմամբ կատարուած խորհրդակցութիւնք աւարտեցան։

ԻՒՆԻՕՆ ՖՐԱՆՍԷԶԻ սրահին մէջ ի մօտոյ պար-հանդէս մը պիտի տրուի՝ հովանաւորութեամբ ֆրանսական դեսպանին և ի նպաստ նոյն ընկերութեան։

Դ. ՉՕՐԱՔԱՆԱԿԻՆ մէջ, կըսէ Իգտամ, նոր զօրաբաժին մը պիտի կազմակերպուի որուն կեդրոնը պիտի ըլլայ ի Խարբերդ։ Այդ զօրաբաժինը կազմելիք տասնըհօթը վաշտերէ չորսը կազմակերպուած ըլլալով ճամբայ պիտի ելնեն Խարբերդ երթալու համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան պահակ Տաուխտ մարտանաւն, որ անգլիական շոգենաւի մը հետ ընդհարում մը ունենալով վնասուած և Թէրսանէ գացած էր, նորոգուած ըլլալով, մէկ քանի օրէն Ոսկեղջիւրէն դուրս ելնելով Մալթա պիտի երթայ և անոր տեղ ուրիշ մը հոս պիտի ղրկուի։ Ընդհարման վերաբերեալ դատավարութիւնք Մալթաի մէջ պիտի կատարուին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէկ քանի պաշտօնեայք և պահականաւուն սպայք, անցեալ օր, այցելեցին Թօփգաբու պալատը, կայս. Գանձարանն և Տօլմա Պաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատները։

ՍՈՎԱՑԻՆ առեւտրական դատարանի անդամներէն Նուրէթ պէյ, որ հիւանդ էր, երէկ մեռաւ։

ԿԷՄԼԷՑԻԿԻ մէջ վերջերս տեղացած անձրեւներէն ու ձիւներու հալելէն գիւղաքաղաքին մէջէն անցնող գետակն յորդելով այգիներ ու պարտէզներ ողողուեր են, ինչպէս նաև Քէօբրիւ Պաշիի կողմը գտնուած խաներ ու սրճարաններ, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։

ՀՐԴԵՀ.—Այս գիշեր, ժամ 7ին, հըրդեհ ծագեցաւ Պոլսոյ Գօճա Մուսթաֆա Փաշա թաղը և բանջարեղինաց պարտէզի մը մէջ գտնուած փայտաշէն երկու տուներ այրեցան։

ՈՃԻՐ.—Անցեալ գիշեր Բիրահ Փափազ Քէօբրիւսի թաղին մէջ Եանքօ և Ալէքօ անուն անձինք կռուի բռնուեցան։ Ալէքօ դաշոյնով մը վիրաւորեց իր հակառակորդը Եանքօն, թէեւ դարմանուելու համար հիւանդանոց տարուեցաւ, սակայն երէկ առտու մեռաւ։

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԴԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ԱԶԳ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Որոշմամբ վարչական խորհրդոյ և կանոնագրին 32 և 33 յօդուածներուն համեմատ, բաժնետէրերու սովորական ընդհանուր ժողովը ի նիստ հրաւիրուած է 1896 մարտ 16/28 շաբաթ օր, կէսօրէն ետք ժամ 1½ին, ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պէրչէմպէ Բազար, Վոյվոտա փողոց։

Առ նուազն տասը բաժնեթուղթ ունեցողները, որոնք կը փափագին ներկայ գտնուիլ այս ժողովին, պարտին գումարումէն առնուազն տասն օր առաջ, այսինքն մինչեւ 1896 մարտ 6/18, կէսօրէն ետք ժամ 5ին, իրենց բաժնեթուղթերը ներկայացնել ընկերութեան արկղին, կամ օտար երկրի բաժնետէրերը ի Բարիզ Քռէտի Լիօնէին։

Հետեւեալ կերպով որոշուած է օրակարգը որուն վրայ ժողովը կոչուած է խորհրդակցիլ։

1. 1895 դեկտեմբեր 31ի հաշիներուն, հաշուեկշիռներուն և գոյից ցուցակներուն վաւերացումը։
2. Որոշում 1895ի տարեշրջանի շահաբաժնին։
3. Կանոնագրին 18 և 20 յօդուածներուն համեմատ, վարչական խորհրդոյ երկու դադարեալ անդամներուն տեղ նորերու ընտրութիւն։
4. Քննիչներու անուանում 1896ի համար։ 5—5

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Ձկնորսութեան կանոնագրին 25րդ յօդուածին համաձայն, որ ձկնորսութիւնը կարգիլէ ձուկերու բազմացման միջոցին, Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը հասարակութեան կը ծանուցանէ հետեւեալ տրամադրութիւնները.

1. Ոստրէներու, ձկնականջներու, կըտիններու և առ հասարակ ամեն թալասմօրներու որսորդութիւնը և վաճառումը արգիլուած են սկսեալ յունական Զատիկէն մինչեւ սեպտեմբեր 30 և հոկտեմբեր 12։
2. Այս արգելք բացառապէս վերցած է ձկնականջի համար, յունական երկու մեծ պահքերու միջոցին, որոնք են Առաքելոց պաք և Ս. Աստուածածնի պաք։
3. Աստակոսներու, կարկինոսներու և առհասարակ բոլոր կեղեւաւորներու որսորդութիւնը և վաճառումը արգիլուած են սկսեալ մարտ 15/27էն մինչեւ մայիս 31 յունիս 12։
4. Միեւնոյն արգելքը դրուած է ամբողջ տարւոյն մէջ աստակոսներուն և կարկինոսներուն համար եթէ ասոնց հասակը 20 հարիւրորդամեթր երկայնութիւն չունենայ պոչին ծայրէն մինչեւ աչքը։
5. Նմանապէս արգիլուած են.

1. Մարտ 20, ապրիլ 4էն մինչեւ մայիս 19/31, արքայաձուկի (պարպունեա բէէրէ), քրոմիսի (չէնուէզ), խարտոցաձուկի (բէլբ), ոսկեձուկի (Չիփռա), փսկրոսի (ոընաղըըշ), [illegible], [illegible] և խոխոփի որսորդութիւնն ու վաճառումը։
2. Յուլիս 20 օգոստոս 1էն մինչեւ սեպտեմբեր 3/15, պառաձուկի ([illegible], ոքինդէլ) որսորդութիւնն ու վաճառումը։

4—8 ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին առաջին թիկնապահ գնդապետ Ճէմալ պէյի և քաղաքային բժշկական ժողովոյ անդամներէն Տօքթոր գնդապետ Բաւուքի պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ ոստիկանութեան քննիչ Պօլէն էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Ձեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Պուլկարիոյ Իշխան Բարձր. Ֆէրտինանտ Իշխանն՝ երէկ իրիկուն, հինգշաբթի, ժամ 9½ին, իրեն ընդառաջ երթալու պաշտօն ունեցող և Էտիրնէ գացող պատգամաւորութեան հետ մայրաքաղաքս ժամանեց՝ իր հպատակութիւնն ու երախտագիտութիւնը յայտնելու յատս կայս. վեհափառ գահոյից։ Իշխանը՝ պաշտօնական համազգեստով՝ Սիրքէճիի կայարանը ժամանելուն, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ղրկուած բարձրաստիճան պաշտօնատարք բարի գալուստ մաղթեցին իրեն և պալատան կառքերով ու հանդիսաւոր կերպով ուղղակի Եըլտըզի կայս. պալատն առաջնորդեցին, ուր իշխանը Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունենալէ և կայս. բարձր մեծարանաց արժանանալէ յետոյ իրեն հետեւորդ պուլկար կայս. ծառաները ներկայացուց յատս կայս. գահոյից. ասոնք ալ արժանացան կայս. բարձր մեծարանաց։ Յետոյ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, իշխանը գնաց ի Գուրուչէշմէ ծովեզերեայ այն ապարանքն, որ իր բնակութեանը յատկացուած է։»

—«Մարտ 13 Թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Էնկիւրիի, Ատանայի, Վանայ, Գոնիայի, Մուսուլի, Տիարպէքիրի, Պրուսայի Հալէպի, Խարբերդի, Սըվազի և Պիթլիսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԵՐԿՈՒ ՈՐԲԵՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Տէր և տիկին վերջապէս աղջկան տըւած սա պատասխանին վրայ թէ «ես ձեզի յանձնուած եմ և ձեր հրամանէն դուրս չեմ կրնար ելլել, բայց որովհետեւ միակ մայր մը ունիմ հիւանդոտ որ՝ իր մտածելու առարկան ըրած է զիս, կը խնդրեմ որ՝ բարեհաճիք անոր ալ իմաց տալով իր հաւանութիւնը առնել և ըստ այնմ պատրաստ եմ ձեր հրամանին», էֆէնտին՝ իր ղրկելիք ամսական 80 ղրշ.ին հետ այս անգամ այս ուրախաբեր լուրն ալ կը հաղորդէ աղջկան մօրը։

Զ.

Նամակն արդէն հասած էր իր սահմանեալ տեղը և Եղիսաբէթ՝ մօր մը իր զաւկին վրայ ունեցած խանդաղատանքէն մղուած՝ քիչ ժամանակի մէջ գիւղին ամեն կողմը իմացուցած էր աղջկանը ըլլալիք վարձատրութիւնը. ի՜նչ անպատում ուրախութիւն և ի՜նչ բերկրութիւն այդ մօրը որ իր աղջիկը իբրեւ կին օժտուած ամեն բարի ձիրքերով, վայելած նաեւ իր տիրոջ համակրանքը, կ'արժանանայ անոր շնորհիւ ամուսնանալու։ Նամակը քանի քանի անգամներ կարդացուեցաւ արդեօք. քիչ մը անհասկնալի բառերը գիւղին վարժապետին ուշադրութեան յանձնուելով. խեղճ մայրը մոռցած էր իր հիւանդութիւնը և չքաւորութիւնը ու վերակենդանութիւն մը ստացած՝ կը պատրաստուէր աղջկան էֆէնտիին կամքը կատարել՝ այսինքն հաւանութիւն տալու երթալ. պատրաստ էր Եղիսաբէթ։ Ունեցածը չունեցածը ժողվեց, տեղացիներէն մէկ երկուքը կանչեց և յարմար գնով մը ծախեց, որպէսզի հարսնիքի ծախքը ընէ աղջկանը։ Եւ բուռն փորով մը զգալով իր հեռը առաւ Մաղթիկը որ հազիւ 12 տարեկան էր, ելաւ ճամբայ գալ Պոլիս իր Վարդուկին քով. երկու օր ճամբորդութենէ վերջ հասած էր էֆէնտիին սենեակը ուրկէց՝ սպասաւորներէ մէկուն հետ առաջնորդուեցաւ տունէ։ Երեք տարիներէ ի վեր զիրար չի տեսնող այս մայր ու աղջիկը այնպիսի գուրգուրանօք մէկզմէկ կը համբուրէին որ սիրտ կը կարեկցէր։

Գիտնալով որ հարսանեաց հանդէսը մօտ է և պատրաստութիւնն ալ եղած լմնցած, ու էֆէնտին չուզելով կարգ մը անհասկնալի և սիթեւեթեալ բառեր, մայրը կը վստահացնէ թէ՝ ինք անձամբ պէտք եղած քննութիւնը ընելով համոզում գոյացուցած է փեսին մասին։ Եղիսաբէթ ու աղջիկը՝ գիւղացիի մը պարզմտութեամբ կատարելապէս վստահ իրենց բարերարին այս յարմարաւոր կարգադրութեան վրայ, չունենալով որ և է դիտողութիւն, կը թողուն որ եղած տնօրինութեանը համեմատ կատարուի հարսնիքը կնքահայրութեամբ էֆէնտիին։

Է.

Հարսանեաց հանդէսը շատ պարզ կերպով կատարուած էր. և կնքահայր էֆէնտին իր երկար առնէ ի վեր ըրած զոհողութեանց փոխարինութիւն մը ստանալու առթը վերջապէս ձեռք ձգած կարծելով, կանխաւ լարուած թակարդը ձգելու կ'աշխատէր խեղճ աղջիկը։ Տակաւին երեք օր անցած էր հանդէսէն ի վեր, երբ Գրիգոր աղբար չկրնալով զսպել ինքզինքը, կը պնդէր ամուսնոյն որպէս զի երթան սենեակ մը վարձեն և հոն փոխադրուին, որովհետեւ անկարելի էր մնալ իրենց այդ տանը մէջ. Տիկին Վարդուկ որ տակաւին էֆէնտիին խնամքները վայելել կ'երազէր փոքր ի շատէ, անգիտակ անոր ունեցած նպատակներուն կը ցաւէր որ պիտի մերժէր իր տիրոջ խոստումները, և կը զարմանար ամուսնոյն այս ընթացքին, առանց պատճառը գիտնալու, վասն զի էֆէնտին այնպէս որոշած էր՝ թէ մինչեւ որ քոյրը վարժուէր տանը գործերուն, իրենք տունը պիտի մնային, և մայրը առաջինին եղած չափազանց շնորհներէն երախտապարտ զգալով իր անձը, հաւանած էր յանձնել տիրոջը և տիրուհիին խնամոյը առանց բան մը իսկ պահանջելու, խնդրելով միայն որ՝ բարեհաճին հրաման շնորհել իրենց՝ երթալ Գրիգոր աղային կողմէ վարձուած սենեակը, որ Պոլսոյ հեռաւոր թաղերէ միոյն մէջ տան մը տորին յարկը մութ և անպիտան սենեակ մ'էր. թէպէտեւ էֆէնտին չուզելով կորսնցնել իր պաշտպանութիւնը ջանաց համոզել Գրիգոր աղան և խոստումները իրագործել, բայց անկարելի եղաւ, որովհետեւ արդէն միւս կողմէ ալ տիկնոջ դէմքը թթուիլ սկսած էր և Գրիգոր, իր կոշտ ու կոպիտ կազմուածքով և ագիտութեամբը կրցած էր կռահել այս երկու հրէշներուն կողմէ եղած ընդունելութեանց գաղտնիքը, և ստիպուած էր իր դեռատի ամուսինը շուտով հեռացնել այդ տունէն, պահելով միշտ գաւառացիի մը յատուկ հպարտ ու նախանձոտ բնաւորութիւնը։ Էֆէնտիին ամեն աշխատութիւններն ի դերեւ ելան, և իր լարած զարչելի թակարդը մէկ խօսքով ջախջախուեցաւ ու ոչնչացաւ, ինչ որ իրեն համար նոյն իսկ աներեւակայելի կը թուէր, կը զգար թէ՝ ամենամեծ դեր մը կը խաղար իր կինը. բայց ի՞նչ ընէր, աննշանութիւնը տիրած էր և վստահ թէ՝ ուրիշ ամեն միջոց գաւառացիին կասկածելեան պատճառ լինելով պիտի խայտառակուէր, խոհեմութիւն սեպեց ամենայն քաղցրութեամբ, հայր անուան պատուակին տակ պատիւ ձեւերով կարգ մը խրատներ ուղղել Վարդուկի. նաեւ Գրիգոր աղբօր վրայ ունեցած սէրն արտաքոյ կարգի ըլլալ կեղծելով, բարեկամութիւնը վառ պահել ուզեց, գէթ յառաջիկային համար, որով Գրիգոր աղբօր քաղաքավարական ձեւերով իր շնորհակալութիւնը յայտնեց, կինն ու ղըզանչը եւս իրենց երախտագիտութիւնները յայտնելով, Մաղթիկը յանձնեցին որդեգիր և մեկնեցան։

ԳՈՂՏՐՈՒՆԻ

(Շարունակելի)

ՄԵԾ-ՊԱՀՈՑ ՄԷՋ

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Երբ Մեծ-Պահքին եօթներորդ շաբաթը կը թեւակոխենք, կը կարծեմ թէ խու-խու-լէճն ալ փետուրիկ մը միայն ունի իրեն վրայ, օրհնաւոր ժամերն Մեծ-Պահքի օրացոյցին։

Ի՞նչ է այս խու-խու-լէճ բառածը։

Եթէ մէկը Մեծ-Պահքին մէջ գիւղ մը այցելութեան ելնէ, ամեն տուն պիտի տեսնէ սենեակին առաստաղէն կախուած մեծ սոխ մը, որուն չուրջը եօթը փետուրներ մասնաւոր բոլորակի շարքով կը պատեն. խուխուլէճ բառածը այս է, զոր ամեն գիւղացի ամբողջ Մեծ-Պահքի մէջ իր սենեակին առաստաղէն կախուած կունենայ, և անոր միջոցաւ կը հաշուէ Մեծ-Պահքի շաբաթներուն անցնիլը ու միանգամայն կը դիտէ ուրախութեամբ Զատկին մօտենալը։

Երբ Մեծ-Պահքին որ և է շաբաթը անցնի, ամեն շաբաթ իրիկուն գիւղացին մէկ հատ մը կը փրցնէ խուխուլէճին փետուրներէն, նոյն բանը շարունակելով ամբողջ եօթը շաբաթներուն մէջ, այնպէս որ երբ 7րդ շաբաթը կը հասնի խուխուլէճին վրայ փետուր չը մնար, Զատիկը մօտեցած է, խու-խու-լէճին սոխը տխուր մը ամբոխածութիւնով կուլայ իր մերկութիւնը։

Խու-խու-լէճը համերութիւն ալ կը սովրեցնէ գիւղացի պզտիկներուն. գիւղի տղաքները բարեպաշտ ծնողներուն պէս ստիպուած են ծոմ ու պահք պահել ամբողջ 30-40 օր հակառակ պարագային մէջ խու-խու-լէճը կ'իմացնէ Աստուծոյ թէ անոնք պաքերնին կերած են, և երբ յայտարար նշան իր բարկութեան՝ պզտիկներուն այն հանդիմանութեան դէմ, խուխուլէճը ինքնիրեն կը շարժի, երբ պզտիկները անպատկառօրէն համարձակին խեղճ ճին երեսն ի վեր պոռալու, «խուխուլէճ, պաքս կերայ»։

Քաղքենիներու անհաւատութիւնը որքա՜ն կը նսեմանայ գիւղական այս հաւատքի շունչով օծուած բարքերուն առջեւ։

Գաւառներուն մէջ շատ տեղեր խու-խու-լէճի եօթը փետուրներէն չորսը ճերմակ ու մնացած երեքն ալ սեւ գոյնով կը կազմեն, հաշուեգրենդին ճշգրտոյն օրացոյցի մը ամբողջական հանգամանքը տալու համար, սա մտքով թէ՝ եօթը շաբաթներէն առաջին չորս շաբաթները ձիւնի ու փուքի շաբաթներն են, իսկ վերջին երեքը՝ կանանչի ու դալարի շաբաթներ։

Գում-Գաբու ՅՈՎՀ. Մ. ՏԱԼԵԱՆ

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐՆՃԵԱՆ ԶԵՂՉՕՎ

Գ. Լօկա խոէսի չուխայի վաճառատան մէջ՝ Ղալաթիա Վոյվոտա ճամբուն Խարաճճը փողոցին գլուխը՝ կը գտնուին ամենէն ընտիր չուխաներ ու զազմիրներ, որք, ներկայ թուականէն մինչեւ մէկ ամիս, հաբլիւրին եկածն զեղչիալ գինով պիտի վաճառուին։ Հասարակութիւնը կը հրաւիրուի գալ այս վաճառումէն։

473 11—15

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

ԶՕՀՐԱՊԵԱՆ.— Դուրեանի կենսագրութիւնը։
ԹԱՐՕՆԵԱՆ.— Ջօրքը, Ջեռատտը, Մուրացկանները։
ՊԱՐԱԳԱՇԵԱՆ.— Քննական Պատմութիւնը 4 հատ.
ՉԱԼԸՄԵԱՆ.— Պատմութիւնը։
Զանազան ֆրանսերէն գրքեր, կանխիկ եւ ապառիկ պայմաններով։

Դիմել Մկրտիչ Նահապետի ի Տ յիւրմէն Խան, Կալաթա։ 1—3

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ

Իրական լիբիտասիոն մէկ ամսուան, կիրպասներու մեծ մթերքի մը՝ կահերու, օժիտներու և փարթոմներու համար, ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ հայլիներու և քոնսոլներու։

Կը ծանուցուի յարգոյ հասարակութեան թէ «ԱԼԱ ՌԸՆԷՍԱՆՍ» կահերու վաճառատունը, ծախու կը հանէ մեծ մթերք մը բուրդէ ու մետաքսէ կիրպասներու կրկին լայնքով՝ կանգուն 10 ղրուշէն սկսեալ, հայլիներ 50 ղրուշէն սկսեալ և ոսկեզօծ քոնսոլներ ամենէն չափաւոր գիներով։

Անոնցմէ որ կուզեն օգտուիլ այս բացառիկ առիթէն, կը խնդրուի որ այցելեն իմ վաճառատունս ինչպէս նաեւ իմ ընդարձակ մթերանոցներս, հասկնալու համար այս ապրանաց գիներուն մեծ զեղչը և չափաւոր գիները սրահի, ննջասենեակի, սեղանատան և այլ կահերու։

Լիբիտասիոնը պիտի տեւէ յառաջիկայ Մարտ 21էն մինչեւ 21 Ապրիլ 1896։

Ա. ԼԱ ՌԸՆԷՍԱՆՍ

Վաճառատուն Լէօն Ռօզանթալ, Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 288։

487 8—16

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Մարտ 15/27 1896

Անուանակ. եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Թուր. Պէրէ A 1%	59	20
100			» » B	36	—
100			» » C	21	—
100			» » D գոցուած	23	02
400			բացուած	23	03
100			միջօրէ	23	01
100		1870	Բումէլեա գոցուած	113	25
Ֆր. 500			բացուած	116	50
			միջօրէ	116	50
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Թամաւ. 4%	—	—
22	11	1869	Քրէտի Ֆոն. Օթ.	8	—
10	5	1872	Պաւ. Թթ. տր Շ. Է. Վ.	4	18
140	149	1878	Լաւրիոմի	55	50
500	300	1889	Անատոլու (Բժթ. 5%	695	—
500	500		Երկաթուղիք (Պրթ.	315	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ.	8	85
500	500		(Պրթ.	185	—
500	200	1883	Օսմ. Բէնք	16	15
1.40	1.40	1892	Օսմ. Ծխախոտ 5%	1	75
11	5½	1895	Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	5	30
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	390	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Թիրմ) ՍԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատը	5	25
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	1	50
Իրբոր	—	—
Կանխիկ (Հէփզիլսրզ)	—	80

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	⁵/₈
Փարիզ »	Ֆր.	22	77½
Վիեննա 3 օրուան	Ֆիօր.	10	82½
Պերլին »	Մարք.	18	42½

ՍԹԻԼԱՆՑ ՍԻՆԷՄԱՆԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատը	Ֆր.	3	25
1 ամսուան համար	»	8	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.ին	110	18
20 ֆրանքոց		87	34
20 մարքոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Ֆիլիփոյ		[illegible]	16
Ռուսլ Կայսերական		8	55
Մէճիտիէ		108	20
Մանր արծաթ		103	—
Մէճալլիք		98	—
Ոսկու Ղալաթիոյ Ամպարանն		9	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 27 Մարտ			
Թուրքիոյ Պարտ. B կնիք.	Ֆր.	—	—
» C	»	21	52
D (Բացուած	»	—	—
(Գոցուած	»	21	12
Բումէլիոյ Երկաթուղի	»	117	50
Բրիօրիդէ	»	460	—
Մաքսային Պարտաթուղթք	»	490	—
[illegible]	»	412	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	375	—
Պանք Օթոման (անուանական)	»	593	75
Ռանդ Ֆրանսական 3%	»	101	62
» » 4½%	»	106	20
» Իտալական	»	83	20
Քրէտի Լիոնէ	»	766	25
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդուառ տ'էսքոնդ	»	—	—
Ցուէզի Բաժնեթուղթ	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	521	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	225

ԼՕՆԴՕՆ 27 Մարտ			
Բումէլիոյ Երկաթուղի	Ֆիօրին	58	25
Օսմ. Բէնք	»	179	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի [illegible]	»	120	80
» Փարիզի	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ 27 Մարտ			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Օ. Ո.	60	—
» » B	»	36	—
» » C	»	21	12
D (Բացուած	»	—	—
(Գոցուած	»	20	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երբ. [illegible]		—	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.		—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	13	62
Անատոլու Երկաթուղի	»	12	—
Միացեալ Եգիպտական	»	103	25
Առանձնաշնորհեալ	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	109	87
Պուլկար. Փոխառու.	»	—	—
» Նոր 6%	»	95	—
Ռանդ Հելլենական 5% 1881	»	31	50
» » 5% 1884	»	31	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	365

ՊԵՐԼԻՆ 27 Մարտ			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	—	—
Բումէլիոյ Երկաթուղի	»	112	—
Անատոլուի Երկթղ. [illegible] Պրթ.	»	—	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	405
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
[illegible]		—	—

ՔՈՒԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ [illegible] ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

(Հաստատեալ յամին 1853)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենաստակ [illegible] կը լինին, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերա[illegible] [illegible], եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն. հրաշալի [illegible] «Մկռըբրիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ ծծմբացուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ատամնաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանկի գործընթաց վրայի յարկը ճիշտ Չալըքճեանց դիմաց)։ Պատրգիրկի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիսովլիի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ժմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նա և մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։ 410

ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ

Ա. ԺԱՄՍՐ. — Ի շաբաթէ Ղազարու Յարութեան մինչեւ ցնոր կիւրակէ. (Տիպ Վիէննա) «կիսակաշի» 40 դահեկան։
Բ. ԺԱՄՍՐ. — Ցինունք. Ի Նոր Կիւրակէէ մինչեւ Ամենասուրբ Երրորդութիւն (Տիպ Վիէննա) «կիսակաշի» 40 դահեկան։
Գ. ԺԱՄՍՐ. — Մնացորդ տարւոյն — ի տօնէ Սրբոց Հռիփսիմեանց [illegible] [illegible] (Տիպ Վիէննա) 80 դահեկան։

Նոյն—Պոլսոյ տիպ—«ամբողջ»

Ա. ԺԱՄՍՐ. — Ժամակարգութիւն Աւագ Հինգշաբթի 1 փոքր հատոր 8 դահեկան։
Բ. ԺԱՄՍՐ. — Աւագ ուրբաթու 1 փոքր հատոր 8 դահեկան։
Գ. ԺԱՄՍՐ. — Ճրագալոյցի եւ Սուրբ Զատկի 1 փոքր հատոր 8 դահեկան։ (Երեք հատորը միասին 20 դահեկան)

Ղալաթիա, Սեղբոս Խան, Թիւ 5, Բուզանդեան գրատունը։ 500 2—9

ԱԶԴ

Փափկանաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB թղթի սիկառի թուղթը դիւրաւ կ'որոշեն իր կեղծերէն, բայց միմիայն սիկառը ծխած ատեննին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանին ուր նոյն ապակը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB թղթի թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդք չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԹՂԹԻ ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԻԱԿ ՏԷՊՕԶԻԹԷՐ Ց. ԼՈՒԹՖԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ, Կալաթա, Մահմուտիյէ փողոց, թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ։

482 15—150 ՊԱՐՏՈՒ ԺՈՂ

QUININE

Գլխացաւերը, յօդացաւերը, տենդերը, մէջքի ցաւերը ընդհանրապէս տեղի կուտան Բելճիքի քինինին գործածութեան. յորժամ հետէ կարելի եղաւ այս քինինը պարփակել սխալի խոշորութեամբ փոքր քափսիւլներու մէջ, բժիշկներն ու հիւանդներ ետ կեցան քինինի գործածութենէն, կա՛մ խահվէի մէջ, կամ քաշէի ու դեղահատի ձեւով, որք միշտ ուշ ազդեցութիւն կ'ընեն։ Օգտակար է Բելճիքէ անունը պահանջել ամեն քափսիւլի վրայ։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1882ԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԱՀՄԻՋ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 59
ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՃԻՇԴ ԴԻՄԱՑ

☞ Ասկից 14 տարիներ առաջ, երբ մեր մէջ զանազանները կային թէ առեւտրական այս ճիւղը մերայնոց կողմանէ չի մշակուիր, եւ թէ նպարավաճառութիւնը միշտ օտարազգիներու սեփականութիւն է եղած, այս վաճառատունս հաստատել ձեռնամուխ եղայ. որուն այս երկար ժամանակեայ գոյութիւնը, աւելորդ է ըսել, իբր հետեւած ուղղամիտ եւ հաւատարիմ ուղղութեան մի զօրաւոր ապացոյցը կրնայ նկատուիլ անշուշտ։ Այժմ, տնտեսական ծանօթ կացութիւնը զիս կը ստիպէ ծանուցանել թէ վաճառատանս յարատեւութիւնն ու գոյութիւնը՝ որ ցայսօր երբեք անպատուաբեր հանգամանք մը չէ ունեցած հրապարակիս մէջ, այլ եւս տոհմակիցներուս համակրութեան չափէն կախեալ է, որուն յուսամ թէ արժանի պիտի համարուիմ։

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին լաւագոյն ապրանք՝ միշտ օրուան գինով։ 468 14—72

ՄԵԼՔՈՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Բլէօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

Իոնօ շոգենաւը, նաւապետ Ուաղըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 16ին և 30ին հոս կ'սպասուի։

ՍԿՈՒՏԻ ՄՕՌԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սկոդ եւ Պուին,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր [illegible] Այլիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուել, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտ ռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ՃԱԼԸՃԵԱՆ ԵՒ ԲԱՎՇԱՆԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆԻՒԹՈՑ
ՄԵՏԱՔՍ, ՔՕՐՏՕՆԷ, ՇԻՆԻԼ, ԲՈՒՐԴ ԼԱՅԼՆ.
A V
ԹԱՒՒՇԻ ԵՒ ԱԹԼԱՍԻ ՎՐԱՅ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ՆԻՒԹՈՑ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ, ԲԱՐՁԵՐ, ՍՓՌՈՑՆԵՐ ԼԱՅԼՆ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԻ ԳԾԱԳՐԻՉ ՄԸ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ՄԻՇՏ
ՍՏԱՄՊՕԼ. ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ ՃԱՏՏԷՍԻ ԻՃԱՐԷ ՕԲԼՈՒ ԴԷՄ.

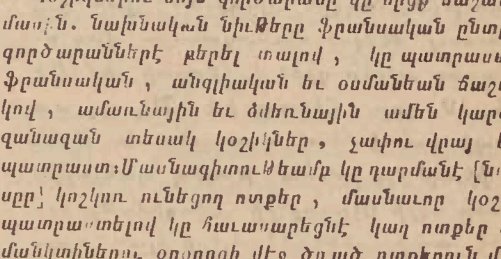

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Կ. Պոլիս, Սիրքէճի, Համիտիյէ փողոց, Եալըզ օթէլէ կից Պէօքլիւլի խանին՝ դիմաց նախկին Տէյարնը Որումէլիի դիմացը, թիւ 12

ՄՐՑՈՒՄ ՃԱՇԱԿԻ

Կօշիկներու սոյն գործարանը կը մրցի ճաշակի մասին. նախնական նիւթերը ֆրանսական ընտիր գործարաններէ բերել տալով, կը պատրաստէ ֆրանսական, անգլիական եւ օսմանեան ճաշակով, ամառնային եւ ձմեռնային ամեն կարգի զանազան տեսակ կօշիկներ, չափու վրայ եւ պատրաստ։ Մասնագիտութեամբ կը դարմանէ [նասըր] կօշտ ունեցող ոտքեր, մասնաւոր կօշիկ պատրաստելով կը հաւասարեցնէ կաղ ոտքեր եւ մանկտիներու օրօրոցի մէջ ծռած ոտքերուն մէկ զոյգ կօշիկ պատրաստելով ապագայ անպատեհութենէ բոլորովին զերծ կը պահէ։ Կը յանձնարարէ իր պատուարժան յաճախորդաց վերջին օրերը չձգել իրենց յանձնարարութիւնը՝ առի կատարեալ եւ ծայրայեղ զգուշութիւն։ Կը վաճառէ աժան եւ ոչ աժան գներով։ 4—10

ՄՕՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամֆօս շոգենաւը, նաւապետ Իսթըրպրուք Օտեսայէն աստ հասաւ և ամսոյս 15/27 ին Լիվրբուլ պիտի երթայ ուղղակի։

Բէլըս շոգենաւը, նաւապետ Պէյն ամսոյս 21ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

ԻԼԱՆ

Պէյքօզտան Պաճիլ վէ Թարապլուսը Շամ, Եաֆա վէ Պէրվին իսքէլէլէրինէ իխրաճ վէ թէնզիլ իթտիրիլէճէք 3000 ատէտ թէլէկրաֆ տիրէկլէրի հէր նէվ մէսարիֆի միւթէահհիտինէ այիտ օլմագ իւզրէ նագլիէսի միւնագասայա վազ օլունարագ 250 ատէտ լիրայի Օսմանի պէտէլ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան վէ չէհրը ճարիի րումինին 20ինճի չարշանպէ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ ֆէրտասը կիւնիւտէ 100տէ 5 թէնզիլաթ գապուլը իլէ սաաթ 9տա իհալէի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան մէզքիւր էլ մըգտար տիրէկլէրի թէնզիլ իլէ նագլ վէ թէսլիմէ թալիպ օլանլարըն ճումաատան մաատա կիւնլէրտէ Պօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

12 մարթ 312

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՄՓԷՐԻ

Պէշինճի Օրտուի հիւմայուն տախիլինտէ Զօր մէվգըինտէ պուլունան ասաքիրը շահանէնին 312 սէնէսի զարֆընտա իտարէլէրինէ մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունան էրզագըն իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 12 2—3

Պէշինճի Օրտուի հիւմայուն տախիլինտէ Զօր մէվգըինտէ պուլունան ասաքիրը շահանէնին 312 սէնէսի զարֆընտա իտարէլէրինէ մուգթազի օլուպ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունմըշ օլան էրզագըն իթտասընա պուլունան թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 13 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔ

Վիճակ 30 Սեպտեմբեր 1895

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. Ոսկի	
Բաժինք չգանձուած	5 500 000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,210 270	57
» ի մասնաճիւղս	504,977	82
Գանձելի փոխանակագիրք	979 043	89
Պետական արժէթուղթք	4,032.378	86
Զանազան արժէթուղթք	1,469,070	85
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն — «պարտականք»	1,688,684	56
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	6,431,745	11
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց և վաճառաց վրայ	6,892,312	51
Անշարժ և շարժական գոյք	135,282	37
Զանազանք	130,754	70
	28 974,521	24

ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Դրամագլուխ	11,000 000	
Պանքատոմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	1,157,522	
Վճարելի փոխանակագիրք	4,083,028	13
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»		
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—	7,740,642	06
«պահանջողք»	2,372,388	75
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	578 643	96
Պահեստք զանազանք	1,438 992	96
Վճարելի շահաբաժինք	15 474	73
Զանազանք	587,828	65
	28 974 521	24

Վաւերացեալ ճշգրտութիւնն ըստ տումարաց

Վ. Տնօրէնի
Լ. ԼԱՑԻՒԱՆԴ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի կայս. հրամանով արտօնեալ։
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴՀԵ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերութեան դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63,000,000 Ֆրք.
1894ի հասոյթք	24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ՌԻԳԷՐ
Պոլիս Չէլեպի Պէյ խան, Թիւ 22, 23

[illegible] Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մահմուտիէ Ղալաթիա, Չէօմիւրճիւ փողոց, 14
Տնօրինեան Պ. Փ. ՌԻԶՈՒԼ ԽԻ ՈՒԿ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴՀԵՒ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մէջնորդութեամբ [illegible]բագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ԻԼԱՆ ԳԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մէրքէզը Սալթանաթը Սէնիյէտէ պուլունան Ճիւնուտը Ճէնագը միւլքիյանէյէ լիւզումու 312 սէնէսի մարթընտան չուպաթը նիհայէթինէ տէկին լիւզում օլան չուլ ալիւուալ մէվզքի միւնագասայա վազ օլունարագ պիրէր գըրէյի ճէտիտի սիմ Մէճիտի 19 ղրշ. հիսապը իլէ 7½ ղրշ. սա Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան թէնզիլը Ֆիյաթ իլէ իխալէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 5 3—3

Պէշինճի Օրտուի հիւմայունու մէրքէզինտէքի ասաքիրը շահանէյէ մուգթազը օլուպ մահալլինտէ մէվզքի միւնագասայա վազ օլունան ինկիլիզ քիւմիւրինին պէհէր գըրէսի 50 փարատա մահալլի Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան թէնզիլը Ֆիյաթ իլէ իխալէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 6 3—3

310 սէնէսի մայիսի իպթիտասընտան սէնէի մէրգումէ նիհայէթինէ տէկին ասահարը Թայինաթա միրիյէ այնէն վէ եա խօտ պէտէլէն միւնթէվիյաթը իսթիհսալ օլունմայուպտա էյտէ բուսուլա պուլընարը հայտէ սէնէի մէրգումէ հիսապաթընըն գաթատըլաճաղը ճիհէթլէ Թալիպը իլանտէն իթիպարէն 8 կիւն նիհայէթինէ տէկին լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ իպրազ վէ իթասը վէ պա միւտտէթտէն սօնրա մէզքիւր բուսուլալարըն հիւքմիւ գալմայաճաղը սաք հազինէ իհթիճէյի սօն տէֆա օլարագ իլան օլունուր։ Նօ. 7 3—3

Նիզամիյէ Թահմինէ իտարէսի իչուն 312 սէնէսի մայըս նիհայէթինէ տէկին միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն 80,000 քիլէ ճէտիտ պուղտայըն չէրաիթը սալըգասը մէճհալէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 8 3—3

Պէյազ զըվըրճըգ մէշինի ատէտ 16,000 պէհէր ատէտի 5 ղրշ. 20 փարա, Թիւյսիւզ գօյուն Թալաշը ատէտ 15,000, պէհէր ատէտի 4 ղրշ., քէթէնտէն մամուլ սիյահ եումագ իպլիկի գըրէյի ճէտիտ 800 իլա 1000 պէհէր գըրէյի ճէտիտի 35 ղրշ.։

Պէյքօզ Տապպաղխանէսի իլէ Սարրաճխանէ անպարը իչուն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվզքի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրապպամ 3 գալէմ մէշին վէ սայիրէ Ֆիյաթը մուրապպամլարը իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ մարթ րումինին 20ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը պիլ իճրա գարարը գաթիյէրի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 9 3—3

Տիմի արշունը ճէտիտ 71,000, պէհէր արշուն ճէտիտի 1 ղրշ. 15 փարա, պէյազ վաթգա գըրէյի ճէտիտ 900, պէհէր գըրէյի ճէտիտի 7 ղրշ., Այ եըլտըզըը քէպիր տուղլէ ատէտ 640,000, պէհէր զըրօսասը 5½ ղրշ. Այ եըլտըզըը սաղիր տուղլէ ատէտ 110,000 պէհէր զըրօսասը 2 ղրշ. 30 փարա, քէպիր գօպչա չիֆթ 62,500, պէհէր 1000 չիֆթի 9 ղրշ. 20 փարա, սաղիր գօպչա 38,500, պէհէր 1000 չիֆթի 4 ղրշ. 30 [illegible], յամբազա 30,000, պէհէր [illegible] մախսուս 45 միխատէյէ 32 [illegible] բուլ ատէտ 60,000, պէհէր [illegible] 7½ ղրշ. կիւվէզ չուգա [illegible] 2925, պէհէր արշուն ճէտիտ[illegible] չիրիշ գըրէյի ճէտիտ 150, պէ[illegible] ճէտիտի 3 ղրշ. 30 փարա, ալաճա ղայթան արշունը ճէտիտ 133,065, պէհէր արշուն ճէտիտի 5 փարա, պօյալը ամէրիգան արշունը ճէտիտ 20,750, պէհէր արշուն ճէտիտի 50 փարա։

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվզքի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրապպամ 12 գալէմ էշեա Ֆիյաթ մուրապպամլարը իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մարթ րումինին 18ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասը իճրա օլունարագ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 10 3—3

PARIS

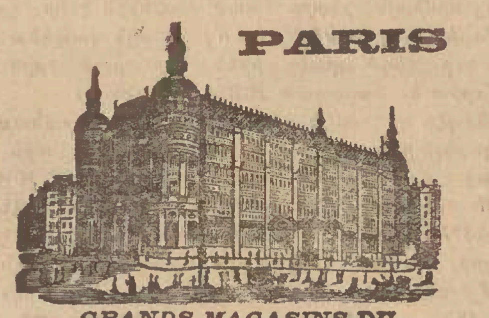

GRANDS MAGASINS DU
Printemps
NOUVEAUTÉS
Envoi gratis et franco
du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'ÉTÉ, sur demande affranchie adressée à
MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.
Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en **un seul** colis-postal.
Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement

ՍՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Մ. ՊՕՆԻՖԷ
Պոլիս [illegible] 32

Մ. Պօնիֆէ, որ երկար ատենէ ի վեր ակռաի ցաւերը դարմանելու եւ անոնց առողջութիւնը պահպանելու համար հռչակ հանած է եւ ակռաի վրայ իր կատարած ճարտար գործողութիւնները ծանօթ են, մայրաքաղաքս դարձաւ Եւրոպայէն, ուր մէկ քանի ամիսներ առաջ գացած էր։ Մ. Պօնիֆէ, բստ առաջնոյն, իր արուեստովը կզբաղի։ Արհեստական ակռաներ, փլաթին ու ոսկւով լեցուած գունագոյն ակռաներ կը շինէ, որք բնականէն բնաւ չտարբերելու եղանակաւ կը գործածուին։ 503 3—15

ՊՆԴՈՒԹԻՒՆ
բուժում շնորհիւ
ՎԻՇԻԻ ԼԻԹԻՔ ՓՈՇԻԻՆ
Լուծիչ
Դարման
[illegible]
Փարիզ, 6, ավընիւ Վիքթորիա եւ դեղարանք

ԼԸՆՏՐԸՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ ԷՍՈՒՐԷՆՍ ՔԸՄՓԸՆԻ
ՃԷՆԸՐԸԼ ԼԱՅՖ ԷՍՈՒՐԷՆՍ ՔԸՄՓԸՆԻ

Ապահովագրական սոյն ընկերութեանց գրասենեակները փոխադրուեցան Ղալաթիա Պիլօր փողոց Պէօյ ըք Թիւնէլ խան վարի յարկ թիւ 5։
4—7

Ունենալու համար ճշմարիտ ջուր
VICHY
(Ֆրանսա)
Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու վրայ.
CELESTINS.— Կաթուած, [illegible], [illegible]
GRANDE GRILE.—Լեարդ.
HOPITAL.— Ստամոքս.
Հոգ տանիլ Աղբիւրը նշանակելու.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլեայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւոր ճամբորդութիւն

Մէնէրէլէ շոգենաւը Նովօրոսիսքէ պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում մարտ 31ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Անտուլի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի արտաքոյ կարգի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղեւորի և ապրանքի փոխադրութեան, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
33 Մումհանէ փողոց թ. 10

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

HUILE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ԹԱՐՄ ՋՈՒԿԷ հանուած, ամենէն ազդեցիկը, ամենէն ախորժահամը եւ ամենէն սննդարարը։ Աշխարհի բոլոր բժիշկներուն կողմէ աւելի քան կէս դարէ ի վեր յանձնարարուած

EMULSION HOGG

ԻՓՕՖՕՍՖԻՏ ՏԸ ՇՕ ԵՒ ՏԸ ՍՈՒՏ

Հօկ ձկան իւղի բուժում այն անձերուն համար որք բնական իւղը չեն կրնար խմել։

Կը բուժեն՝ ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԹՈՔԱԽՏ, ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՓՏԱԽՏ, ՏՂՈՑ ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆ.—Եւան-կիւն սրուակ.—ՀՕԿ, 2, Քասթիլիոն փողոց, ՓԱՐԻԶ, եւ դեղարաններ։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՃԱՌԵԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒԹ ԻՒՂ
Իփօֆօսֆիթով շոյլ և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթէն չափ ախորժահամ է
Մարսելի ձկան հասարակ իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ՝ Իփօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղճմութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է. և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1896 Փետրուար 3 [Հ. Տ.] շաբաթէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ.24 Խառն Առտու		Թ.4 Ճամբ. Առտու		Թ.6 Ճամբ. Առտու		Թ.26 Խառն Իրկն.		Թ.8 Ճամբ. Իրկն.		Թ.10 Ճամբ. Իրկն.	
		ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մեկն.	12	30	2	30	5	5	8	—	10	30	11	30
Հայտար Փաշա	ժամն.	12	55	2	55	5	30	8	25	10	55	11	5
	մեկն.	1	15	3	4	5	38	8	45	11	5	12	5
Քըզըլ-Թօփրաք	»	—	—	3	11	5	45	8	55	11	12	12	12
Ֆէնէր-Եօլու	»	—	—	3	15	5	49	9	—	11	17	12	17
Կէօզ-Թէփէ	»	—	—	3	20	5	54	9	6	11	22	12	22
Էրէնքէօյ	»	1	32	3	26	5	59	9	12	11	29	12	29
Պօսթանճըք	»	1	41	3	35	6	8	9	22	11	37	12	37
Մալթեփէ	»	1	52	3	49	6	19	9	37	11	49	12	49
Քարթալ	»	2	7	4	2	6	31	9	54	12	2	1	2
Բէնտիք	ժամն.	2	17	4	10	6	39	10	5	12	10	1	10
	մեկն.	2	24	—	—	—	—	10	16	—	—	—	—
Թուզլա	»	2	46					10	41				
Կէյպզէ	»	3	8					11	7				
Տիլ-Իսքէլէսի	»	—	—					11	33				
Թավշանճըլ	»	3	40					11	44				
Հէրէքէ	»	3	56					12	5				
Եարըմճա	»	—	—					12	25				
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»	4	29					12	41				
Տէրինճէ	»	4	40					12	56				
Իզմիտ	ժամն.	4	53					1	12				
	մեկն.	5	13										
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»	5	50										
Սաբանճա	»	6	20										
Ատա-Բազար	»	6	46										
Կէյվէ	»	7	36										
Աք-Հիսար	»	8	1										
Մէքէճէ	»	8	35										
Լէֆքէ	»	9	5										
Վէզիր-Խան	»	9	43										
Պիլէճիք	ժամն.	10	24										
	մեկն.	10	34										
Քարաքէօյ	»	11	44										
Պօզիւյիւք	»	12	25										
Ին-Էօնիւ	»	1	11										
Չուքուր-Հիսար	»	1	41										
Էսկի-Շէհր	ժամն.	2	19										
		իրկն.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ.1 Ճամբ. Առտու		Թ.3 Ճամբ. Առտու		Թ.21 Խառն Առտու		Թ.5 Ճամբ. Առտու		Թ.7 Ճամբ. Իրիկն		Թ.23 Խառն Առտու	
		ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Էսկի-Շէհր	մեկն.											11	—
Չուքուր-Հիսար	»											11	39
Ին-Էօնիւ	»											12	13
Պօզիւյիւք	»											12	47
Քարաքէօյ	»											1	21
Պիլէճիք	ժամն.											2	11
	մեկն.											2	21
Վէզիր-Խան	»											2	58
Լէֆքէ	»											3	37
Մէքէճէ	»											4	11
Աք-Հիսար	»											4	39
Կէյվէ	»											5	5
Ատա-Բազար	»											6	1
Սաբանճա	»											6	19
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»											6	47
Իզմիտ	ժամն.					—	—					7	24
	մեկն.					12	—					7	44
Տէրինճէ	»					12	23					8	—
Թիւթիւն-Չիֆթլիք	»					12	34					8	10
Եարըմճա	»					12	50					—	—
Հէրէքէ	»					1	22					8	46
Թավշանճըլ	»					1	36					8	58
Տիլ-Իսքէլէսի	»					1	47					—	—
Կէյպզէ	»					2	20					9	33
Թուզլա	»					2	45					9	54
Բէնտիք	ժամն.	—	—	—	—	3	6					10	15
	մեկն.	11	53	1	55	3	14	5	33	8	7	10	25
Քարթալ	»	12	3	2	6	3	29	5	43	8	17	10	41
Մալթեփէ	»	12	16	2	20	3	48	5	57	8	30	11	—
Պօսթանճըք	»	12	27	2	31	4	2	6	9	8	41	11	15
Էրէնքէօյ	»	12	37	2	42	4	16	6	20	8	51	11	27
Կէօզթէփէ	»	12	41	2	46	4	20	6	24	8	55	—	—
Ֆէնէր-Եօլու	»	12	46	2	51	4	25	6	29	9	2	11	38
Քըզըլ-Թօփրաք	»	12	50	2	55	4	29	6	33	9	6	—	—
Հայտար-Փաշա	ժամն.	12	56	3	2	4	37	6	39	9	12	11	47
	մեկն.	1	5	3	10	4	50	6	50	9	20	12	—
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժամն.	1	30	3	35	5	15	7	15	9	45	12	25
												իրկն.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 122 Խառն Առտու	
		ժ.	վ.
Էսկի-Շէհր	մեկն.	1	—
Աղ-Բունար	»	1	49
Ալփի-Քէօյ	»	2	35
Պէյլիկ-Ախըր	»	3	23
Սարը-քէօյ	»	4	38
Պիչէր	»	5	38
Սազըլար	»	6	20
Պէյլիք քէօփրիւ	»	7	
օլատլը	»	7	55
Մալըքէօյ	»	9	17
Սընճան-քէօյ	»	10	9
Էնկիւրիւ	ժամն.	11	2
		իրկն.	

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 121 Խառն Առտու	
		ժ.	վ.
Էնկիւրիւ	մեկն.	2	10
Սընճան-քէօյ	»	3	6
Մալը-քէօյ	»	4	0
Բ լատը	»	5	59
Պէյլիք-քէօփրիւ	»	6	31
Սազըլար	»	7	23
Պիչէր	»	8	8
Սարը-քէօյ	»	9	13
Պէյլիկ-ախըր	»	10	20
Ալփի-քէօյ	»	11	16
Աղ-Բունար	»	11	54
Էսկի-Շէհր	ժամն.	12	41
		իրիկն.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏ ՔԷՕԹԱՀԵԱՅԻ ԳԾԻՆ ՃԻՒՂԸ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 324 Խառն Առտու		Կառք. Թ. 326 Խառն Իրիկն.	
		ժ.	վ.	ժ.	վ.
Ալայունտէ	մեկն.	2	45	11	—
Քէօթահիա	ժամն.	3	5	10	20

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 323 Խառն Առտու		Կառք. Թ. 325 Խառն Իրիկն.	
		ժ.	վ.	ժ.	վ.
Քէօթահիայէ	մեկն.	1	50	9	30
Ալայունտ	ժամն.	2	10	9	40

ԷՍԿԻ—ՇԷՀՐ ԱՔ ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 222 Խառն Առտու	
		ժ.	վ.
Էսկի-Շէհրէ	մեկն.	12	—
Կէօքճէ քըսըք	»	12	49
Սապօնճը բընար	»	1	41
Ալայունտ	»	2	40
Չըքուրլէր	»	3	27
Տէօնէր	»	4	28
Իհսանիյէ	»	4	59
Ղազըլ կէօլ համամը	»	5	40
Աֆիոն Գարա Հիսար	»	6	22
Պէօյիւք Չօպանլար	»	7	3
Չայ	»	8	6
Իսհագլու	»	9	8
Եաւրեան	»	9	38
Աք շէհր	ժամն.	10	4
		իրկն.	

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. Թ. 221 Խառն Իրկն.	
		ժ.	վ.
Աք շէհրէն	մեկն.	2	41
Եաւրեան	»	3	9
Իսհագլու	»	3	43
Չայ	»	4	43
Պէօյիւք Չօպանլար	»	5	40
Աֆիոն Գարա Հիսարէ	»	6	31
Ղազըլ կէօլ համամը	»	7	11
Իհսանիյէ	»	7	47
Տէօնէր	»	8	25
Չըքուրլէր	»	9	25
Ալայունտ	»	10	19
Սապօնճը բընարը	»	11	10
Կէօքճէ քըսըք	»	11	55
Էսկի-Շէհր	ժամն.	12	42
		իրկն.	